

CENTRUM
PRE MEDZINÁRODNOPRÁVN
OCHRANU DETÍ A MLÁDEŽE

**VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI
CENTRA PRE MEDZINÁRODNOPRÁVN
OCHRANU DETÍ A MLÁDEŽE
ZA ROK 2025**

Bratislava, apríl 2026

Obsah

1. Identifikácia, postavenie a pôsobnosť Centra	4
1.1 Identifikácia.....	4
1.2 Postavenie a pôsobnosť	4
2. Činnosť Centra.....	6
2.1 Cezhraničné vymáhanie výživného.....	6
2.1.1 Úvod.....	6
2.1.2 Postup v konaní s Centrom.....	6
2.1.2.1 Vymáhanie výživného z krajín, ktoré sú členskými štátmi Európskej únie	7
2.1.2.2 Vymáhanie výživného z krajín, ktoré nie sú členskými štátmi Európskej únie ..	7
2.1.2.3 Vymáhanie výživného z krajín, ktoré nie sú signatárom medzinárodných dohovorov v oblasti vymáhania výživného a pri neznámom pobyte povinnej osoby	7
2.1.3 Niektoré aktuálne otázky	7
2.1.4 Hodnotenie a analýza roku 2025	8
2.2 Medzinárodné únosy detí a právo styku.....	15
2.2.1 Úvod.....	15
2.2.2 Postup v konaní s Centrom.....	16
2.2.3 Niektoré aktuálne otázky	17
2.2.4 Hodnotenie a analýza roku 2025	18
2.3 Spolupráca vo veciach rodičovských práv a povinností.....	20
2.3.1 Úvod.....	20
2.3.2 Postup v konaní s Centrom.....	21
2.3.3 Hodnotenie a analýza 2025	21
2.4 Medzištátne osvojenia	23
2.4.1 Úvod.....	23
2.4.2 Úlohy Centra v oblasti medzištátnych osvojení	23
2.4.3 Slovenská republika ako krajina pôvodu.....	25
2.4.4 Prehľad medzištátnych osvojení za rok 2025.....	27
2.4.4.1 Deti vhodné na medzištátne osvojenie v roku 2025.....	27
2.4.4.2 Žiadatelia o medzištátne osvojenie v roku 2025	28
2.4.4.3 Realizácia procesu osvojenia	29
2.5 Spolupráca s jednotlivými štátmi	32
2.5.1 Spolupráca vo veciach vymáhania výživného, medzinárodných únosov detí a vo veciach rodičovských práv a povinností.....	32
2.5.2 Spolupráca oblasti medzištátnych osvojení.....	35

2.5.2.1 Aktuálna spolupráca	35
2.5.2.2 Neaktívna spolupráca	36
3.1 Organizačné zabezpečenie	37
3.2 Hospodárenie.....	37

1. Identifikácia, postavenie a pôsobnosť Centra

1.1 Identifikácia

Názov:	Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže
Sídlo:	Bratislava, Špitálska č. 8
Zriaďovateľ:	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Riaditeľka a generálna tajomníčka služobného úradu centra:	Mgr. Hana Pavlovičová
Forma hospodárenia:	rozpočtová organizácia
Kontakt: telefón:	02/20458200 02/20458201
e-mail:	info@cipc.gov.sk
informácie:	www.cipc.gov.sk

1.2 Postavenie a pôsobnosť

Hlavným poslaním Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže (ďalej len „**Centrum**“) je zabezpečiť ochranu a realizáciu práv detí v medzinárodnom priestore. Centrum pri realizácii svojej činnosti kladie dôraz na najlepší záujem dieťaťa a každý prípad posudzuje komplexne s ohľadom na rešpektovanie jeho osobitostí.

Pôsobnosť Centra je upravená v § 74 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a mládeže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého Centrum plní úlohy orgánu určeného na vykonávanie medzinárodných dohovorov a právnych aktov Európskej únie, a to v oblasti cezhraničného vymáhania výživného¹, medzinárodných únosov detí a práva styku², medzištátnych osvojení³ a zároveň plní úlohy v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí vo vzťahu k cudzine⁴.

V zmysle §12 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov môže súd môže uznesením pribrať Centrum do konania vo veciach podľa prvej hlavy druhej časti daného zákona (konania o niektorých rodinnoprávných veciach) a podľa štvrtej časti tohto zákona (výkon rozhodnutia vo veciach maloletých), ak ide o vec s medzinárodným prvkom.

Centrum spolupracuje s prijímajúcimi orgánmi a odosielajúcimi orgánmi členských štátov Európskej únie a zmluvných štátov relevantných dohovorov v cudzine, s ústrednými orgánmi týchto štátov v

¹ Napr. Dohovor o vymáhaní výživného v cudzine (New York 20. júna 1956, vyhl.č. 33/1959 Zb.), Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny (Haag, 23. novembra 2007, Ú.v. EÚ, L 192, 22.7.2011, s. 51), Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti

² Napr. Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (Haag 25. októbra 1980, ozn.č. 119/2001 Z.z. v znení redakčného oznámenia o oprave chyby v čiastke 189/2001 str. 4924), Nariadenie Rady (EÚ) 2019/1111 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí

³ Napr. Dohovor o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach (Haag 29.mája 1993, ozn. č. 380/2001 Z.z.)

⁴ Napr. Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag 19. októbra 1996, ozn. č. 344/2002 Z.z. v znení ozn.č. 547/2004, ozn. č. 67/2019 a ozn.č. 254/2008 Z.z.), Nariadenie Rady (EÚ) 2019/1111 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí

cudzine, zastupiteľskými úradmi, ústrednými orgánmi štátnej správy, bankami, pobočkami zahraničných bánk, orgánmi miestnej štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a s akreditovanými subjektmi.

2. Činnosť Centra

2.1 Cezhraničné vymáhanie výživného

2.1.1 Úvod

Významnou úlohou Centra je pomoc pri cezhraničnom vymáhaní výživného.

Vyživovacia povinnosť sa vo väčšine právnych poriadkov jednotlivých štátov odvodzuje od rodinnoprávneho vzťahu a z existujúcej povinnosti navzájom si pomáhať medzi subjektmi týchto vzťahov. Na Slovensku je vyživovacia povinnosť upravená v ustanoveniach § 62 až 81 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**Zákon o rodine**“). Zákon o rodine rozoznáva vyživovaciu povinnosť medzi rodičmi a deťmi (navzájom), medzi ostatnými príbuznými, medzi manželmi, a tiež upravuje príspevky na výživu rozvedeného manžela a na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke. Cudzie právne poriadky môžu rodinnoprávne pomery zakladajúce vyživovaciu povinnosť, vznik nároku oprávneného na výživné, zánik vyživovacej povinnosti, či možnosti priznania výživného za predchádzajúce obdobie upravovať odlišne.

Právne predpisy upravujúce tieto vzťahy vychádzajú zo skutočnosti, že subjekty vyživovacích vzťahov svoje povinnosti plnia predovšetkým dobrovoľne. V praxi sa častokrát vyskytujú prípady, keď si tieto povinné subjekty svoju vyživovaciu povinnosť neplnia riadne a včas, v rozsahu, ktorý im určuje zákon alebo súdne rozhodnutie, alebo ju neplnia vôbec, a to najmä z osobných, sociálnych a finančných dôvodov.

Vymáhanie výživného zo zahraničia je častokrát časovo náročný proces aj vzhľadom na stret viacerých jurisdikcií a právnych poriadkov. Naopak, keď sa oprávnená aj povinná strana nachádzajú na území Slovenska, je postup príslušných orgánov (súdov, exekútorov) iný, možno povedať, že najmä z časového hľadiska menej náročný, nakoľko sa celý proces od určenia vyživovacej povinnosti po výkon rozhodnutia riadi právnym poriadkom Slovenskej republiky.

2.1.2 Postup v konaní s Centrom

Centrum sa zaoberá vymáhaním výživného v prípadoch, keď žije osoba, ktorá má platiť výživné, v zahraničí a oprávnená osoba na území Slovenskej republiky a naopak, keď oprávnená osoba žije v zahraničí a požaduje platenie výživného od osoby, ktorá má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky. Každý prípad je osobitý, a preto je potrebné každú situáciu skúmať jednotlivo, s dôrazom na špecifiká konkrétnej krajiny, v ktorej sa povinný (väčšinou rodič) alebo oprávnený (väčšinou dieťa) nachádza.

Najvýznamnejšiu časť predmetnej agendy Centra tvoria prípady, keď sa oprávnená osoba nachádza v Slovenskej republike a požaduje pomoc pri vymáhaní výživného zo zahraničia.

Centrum kontaktujú najmä žiadatelia, ktorí potrebujú pomoc pri vymáhaní výživného z cudziny a chcú sa poradiť o vhodnom postupe. Po doručení písomnej žiadosti (o pomoc pri vymáhaní výživného, o vydanie rozhodnutia o výživnom v zahraničí, o zvýšenie alebo zníženie výživného v zahraničí a pod.) Centrum žiadateľa informuje o ďalšom postupe a nevyhnutnosti zabezpečenia potrebných dokladov (napríklad rozsudok o výživnom, rodný list dieťaťa, výpočet dlhu na výživnom a pod.).

Po doložení všetkých požadovaných informácií a dokumentov Centrum žiadosť postúpi partnerskému ústrednému orgánu v zahraničí na ďalšie konanie. Toto konanie prebieha podľa právneho poriadku daného štátu. Úspešnosť vymáhania výživného závisí od viacerých skutočností, najmä od postupov danej krajiny, ekonomickej situácie a ochoty povinného, pružnosti rozhodovania súdov a iných orgánov a od ďalších okolností prípadu.

Výživné vymožené zo zahraničia Centrum preposiela žiadateľovi na účet alebo prostredníctvom poštovej poukážky.

2.1.2.1 Vymáhanie výživného z krajín, ktoré sú členskými štátmi Európskej únie

V prípadoch vymáhania výživného v rámci krajín, ktoré sú členskými štátmi Európskej únie, Centrum postupuje podľa Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len „**Nariadenie o vymáhaní výživného 4/2009**“). Podľa uvedeného Nariadenia o vymáhaní výživného môžu žiadatelia prostredníctvom Centra žiadať o:

- a) uznanie alebo uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia;
- b) výkon rozhodnutia vydaného alebo uznaného v dožiadanom členskom štáte;
- c) vydanie rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte, ak žiadne neexistuje, vrátane určenia rodičovstva, ak je to potrebné;
- d) vydanie rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte, ak rozhodnutie vydané v inom štáte ako dožiadanom členskom štáte nemožno uznať alebo vyhlásiť za vykonateľné; alebo
- e) zmenu rozhodnutia vydaného v dožiadanom členskom štáte.

Najčastejšími žiadosťami sú žiadosti o uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti alebo výkon rozhodnutia vo veci vyživovacej povinnosti, ktoré tvoria viac ako 95 % všetkých žiadostí vo veci výživného doručených do Centra.

2.1.2.2 Vymáhanie výživného z krajín, ktoré nie sú členskými štátmi Európskej únie

V prípadoch vymáhania výživného z krajín, ktoré nie sú členskými štátmi Európskej únie, Centrum poskytuje bezplatnú právnu pomoc žiadateľom pri vymáhaní výživného podľa Dohovoru o vymáhaní výživného v cudzine z 20. júna 1956, Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z 23. novembra 2007, či na základe vzájomnosti (napr. Austrália, niektoré kanadské provincie) alebo bilaterálnych zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a konkrétnym štátom.

2.1.2.3 Vymáhanie výživného z krajín, ktoré nie sú signatárom medzinárodných dohovorov v oblasti vymáhania výživného a pri neznámom pobyte povinnej osoby

Centrum nemôže poskytnúť pomoc pri vymáhaní výživného v prípadoch, kedy oprávnená osoba má záujem o vymáhanie výživného od povinnej osoby nachádzajúcej sa v krajine, ktorá nepristúpila k žiadnemu z dohovorov v danej oblasti, alebo keď nie je známy aktuálny pobyt povinnej osoby v cudzine. V týchto prípadoch však môže Centrum vydať potvrdenie na účely poskytovania náhradného výživného o tom, že vymáhanie výživného z cudziny nie je možné.

2.1.3 Niektoré aktuálne otázky

V oblasti medzinárodného vymáhania výživného došlo k dôležitému rozšíreniu okruhu zmluvných štátov. Pre Dánske kráľovstvo nadobudol k 1. októbru 2025 platnosť a účinnosť Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných foriem rodinných potrieb z 23. novembra 2007.

Tento krok významne zjednodušuje procesnú komunikáciu a zvyšuje efektivitu vymáhania pohľadávok na výživnom medzi Slovenskou republikou a Dánskom, nakoľko sa týmto dňom vzájomný styk začal spravovať moderným a jednotným zmluvným nástrojom Haagskej konferencie.

V priebehu roka 2025 došlo k zásadnému skvalitneniu a zrýchleniu operačnej spolupráce s príslušnými orgánmi Dánskeho kráľovstva a Nórskeho kráľovstva. Hlavným prínosom je eliminácia fyzického zasielania písomností v procese identifikácie a párovania vymožených platieb výživného. Vďaka prechodu na plne digitálnu komunikáciu a zabezpečenú elektronickú výmenu údajov sa podarilo urýchliť identifikáciu prijatých platieb (odstránenie časových strát spôsobených poštovou prepravou umožňuje takmer okamžité priradenie vymožených finančných prostriedkov ku konkrétnym spisom), zvýšiť presnosť clearingových procesov (elektronická výmena dát minimalizuje riziko chýb pri manuálnom spracovávaní bankových informácií a zoznamov platieb) a zefektívniť informovanosť oprávnených osôb (rýchlejšia identifikácia platieb na strane ústredného orgánu umožňuje promptnejšie poukazovanie finančných prostriedkov konečným príjemcom).

Centrum v rámci rekonštrukcie občianskeho práva a v rámci legislatívneho procesu – návrhu nového Občianskeho zákonníka navrhovalo viacero zmien súvisiacich s vyživovacou povinnosťou. Išlo o prípady úpravy vyživovacej povinnosti k deťom v náhradnej osobnej a pestúnskej starostlivosti. Centrum navrhovalo aby bolo v zákone jasne uvedené, že úrad práce, sociálnych vecí a rodiny je oprávnený uplatňovať nároky maloletého dieťaťa len za dobu, počas ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, a to od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo dieťa zverené. Z aktuálneho ustanovenia zákona o rodine ani z novonavrhovaného ustanovenia nie je zrejmé, či sa oprávnenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vymáhať v prospech dieťaťa výživné sa vzťahuje len na vymáhanie zameškaného výživného za obdobie počas zverenia dieťaťa v náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti alebo aj na vymáhanie zameškaného výživného za obdobie pred zverením dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Z vyhodnotenia pripomienkového konania vyplýva, že z návrhu nového Občianskeho zákonníka bola časť týkajúca sa rodinného práva vypustená. Bolo by vhodné upraviť príslušné ustanovenia Zákona o rodine tak, aby tieto výkladové nejasnosti boli odstránené.

2.1.4 Hodnotenie a analýza roku 2025

V priebehu roka 2025 Centrum viedlo 2 364 konaní vo veci výživného, čo predstavuje značný nárast. Uvedené je spôsobené dlhodobým charakterom konania o vymáhanie výživného, keďže Centrum výživné vymáha zväčša až do času zániku vyživovacej povinnosti (keď je dieťa schopné samo sa živiť) a do splatenia celého dlhu.

V roku 2025 bolo začatých 282 konaní, čo je porovnateľný počet ako v roku 2024 kedy bolo začatých 318 konaní. Najviac nových prípadov Centrum zaznamenalo ako v minulé roky v spojení s Českou republikou, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska, Nemeckom a Rakúskom.

Centrum taktiež realizuje prevod vymožených platieb výživného od povinných osôb z cudziny oprávneným v Slovenskej republike, a tiež vykonáva prevody platieb zo Slovenskej republiky do cudziny. V roku 2025 bolo prostredníctvom Centra prijatých v prepočte celkom 997 598,66 eur, z toho v konaniach zo Slovenskej republiky do cudziny 238 857,30 eur a v konaniach z cudziny do Slovenskej republiky 758 741,36 eur.

V roku 2025 boli podľa informácií Centra priamo k rukám žiadateľov v Slovenskej republike (t.j. nie prostredníctvom Centra) zaplatené platby výživného v celkovej sume 190 827,79 eur.

Prehľad prijatých platieb výživného od povinných v Slovenskej republike pre oprávnených v cudzine v roku 2025:

Krajina	Suma v EUR
Bielorusko	9 095,33
Cyprus	5 460,51
Česká republika	97 732,15
Fínsko	1 800,00
Holandsko	3 884,01
Írsko	4 656,00
Maďarsko	2 993,34
Nemecko	3 632,40
Poľsko	45 498,83
Rakúsko	43 964,56
Slovinsko	7 435,06
USA	5 035,46
Srbsko	3 277,13
Španielsko	772,16
Švajčiarsko	1 254,72
Ukrajina	2 365,64
Spolu	238 857,30

Prehľad prijatých platieb výživného od povinných z cudziny pre oprávnených v Slovenskej republike za rok 2025:

Krajina	Suma v EUR
Austrália	15 961,44
Belgicko	3 323,91
Bulharsko	2 385,88
Chorvátsko	1 245,02
Cyprus	17 400,00
Česká republika	277 864,71
Dánsko	5 517,57
Estónsko	1 364,65
Francúzsko	9 040,00
Grécko	770,00
Holandsko	41 052,15
Izrael	658,23
Kanada	17 265,93
Litva	3 911,20
Maďarsko	6 970,19
Nemecko	50 604,06
Nórsko	25 239,81
Poľsko	18 374,12
Portugalsko	2 100,00
Rakúsko	65 893,80
Rumunsko	3 623,80
Slovinsko	1 115,00
Spojené kráľovstvo (Anglicko)	73 786,43
USA	58 907,14
Srbsko	600,00
Španielsko	6 672,79
Švajčiarsko	25 418,90
Švédsko	4 014,62
Taliansko	14 921,58
Turecko	2 738,43
Spolu	758 741,36

Celkový počet konaní výživného (vo fáze prípravy na postúpenie návrhu, výmeny informácií aj vo fáze po postúpení do/zo zahraničia) do 31.12.2025:

Krajina	Dieťa v zahraničí			Dieťa v Slovenskej republike			Spolu
	uzavretý	v riešení	spolu	uzavretý	v riešení	spolu	
Albánsko				2	0	2	2
Alžírsko				2	2	4	4
Angola				1		1	1
Argentína				1		1	1
Austrália	1		1	13	8	21	22
Bahamy	0	0	0	1	0	1	1
Bahrajn				1	0	1	1
Belgicko	8	1	9	18	15	33	42
Bielorusko		1	1		1	1	2
Bosna a Hercegovina	1		1	9	2	11	12
Brazília	1	2	3	5	1	6	9
Brunej				1		1	1
Bulharsko				13	2	15	15
Cyprus	2	1	3	19	10	29	32
Česká republika	654	273	927	1 715	553	2 268	3 175
Čierna Hora				4		4	4
Čína				1	1	2	2
Dánsko	1	2	3	4	5	9	12
Dominikánska republika				2		2	2
Egypt		1	1	3	10	13	14
Ekvádor				3		3	3
Estónsko	1		1	1	1	2	3
Etiópia					1	1	1
Filipíny				2	1	3	3
Fínsko	1	1	2	4	2	6	8
Francúzsko	6	1	7	52	42	94	101
Grécko	4		4	31	14	45	49
Guinea				2		2	2
Holandsko	11	6	17	33	31	64	81
Honduras				1		1	1
Chorvátsko	2		2	28	10	38	40
India				1	5	6	6
Indonézia					1		1
Irak	1		1	2	2	4	5
Irán				1	1	2	2
Írsko	7	6	13	53	37	90	103
Island	1		1				1

Izrael	1		1	5	6	11	12
Japonsko				8	3	11	11
Jemen				1		1	1
Jordánsko				6	0	6	6
Južná Afrika					3	3	3
Kanada	13	3	16	23	10	33	49
Katar				1		1	1
Kongo				1		1	1
Kórejská republika					1	1	1
Kostarika					1	1	1
Kuba				8		8	8
Kuvajt				3		3	3
Libanon	2		2				2
Líbya				1	3	4	4
Lichtenštajnsko				1		1	1
Litva	2		2	1	2	3	5
Lotyšsko	2	2	4	1	1	2	6
Luxembursko				3	1	4	4
Madagaskar				1		1	1
Maďarsko	26	22	48	102	66	168	216
Malajzia					1	1	1
Maldivy					1	1	1
Malta	1		1		2	2	3
Maroko				3	2	5	5
Mauritánia				1		1	1
Mexiko				5	1	6	6
Monako					1	1	1
Mozambik				1		1	1
Nemecko	98	29	127	307	148	455	582
Nešpecifikované	2		2	142	29	171	173
Nigéria					5	5	5
Nórsko	11	9	20	9	7	16	36
Nový Zéland				3	1	4	4
Omán	1		1				1
Pakistan				1		1	1
Paraguaj					1	1	1
Peru				1	2	3	3
Poľsko	84	27	111	50	36	86	207
Portugalsko				3	5	8	8
Rakúsko	109	103	212	262	104	366	578
Rumunsko	3		3	18	14	32	35
Rusko				8	2	10	10
Saudská Arábia					1	1	1

Severné Macedónsko				15	3	18	18
Slovinsko	5	4	9	11	5	16	25
Somálsko				1		1	1
Spojené arabské emiráty				3	2	5	5
Spojené kráľovstvo	57	15	72	379	282	661	733
Spojené štáty americké	19	4	23	101	50	151	174
Spol. nezávislých štátov				2		2	2
Srbsko	4	1	5	43	12	55	60
Srbsko a Čierna Hora	1		1	4	1	5	6
Srí Lanka					1	1	1
Sýria	1		1	3	2	5	6
Šalamúnove ostrovy					1	1	1
Španielsko	2	3	5	55	43	98	103
Švajčiarsko	18	6	24	101	80	181	205
Švédsko	20	1	21	15	6	21	42
Taliano	5		5	118	100	218	223
Tanzánia				1		1	1
Tunisko				8	4	12	12
Turecko	1		1	6	12	18	19
Ukrajina	5	13	18	21	14	35	53
Venezuela				1		1	1
Vietnam	1		1	10	1	11	12
Zambia				1		1	1
Spolu	1 196	547	1 743	3 907	1 817	5 724	7 467

Celkový počet konaní vo veci výživného začatých v priebehu roku 2025:

Krajina	Dieťa v zahraničí	Dieťa v Slovenskej republike	spolu
Austrália		1	1
Belgicko	1	2	3
Brazília	1		1
Česko	42	47	89
Dánsko	1	2	3
Fínsko		1	1
Francúzsko	1	7	8
Grécko		1	1
Holandsko	2	6	8
India		1	1
Írsko		2	2
Južná Afrika		2	2
Kanada	1		1
Kostarika		1	1
Maďarsko	3	11	14
Mexiko		1	1
Nemecko	15	16	31
Nešpecifikované		3	3
Nórsko	3	1	4
Nový Zéland		1	1
Poľsko	3	4	7
Rakúsko	18	11	98
Rumunsko		1	1
Spojené kráľovstvo	5	27	32
Spojené štáty americké	1	5	6
Srbsko		3	3
Španielsko	1	4	5
Švajčiarsko	2	8	10
Taliansko		6	6
Turecko		1	1
Ukrajina	1	5	6
Spolu	101	181	282

2.2 Medzinárodné únosy detí a právo styku

2.2.1 Úvod

Centrum je ústredným orgánom Slovenskej republiky vo veciach medzinárodných únosov detí a zaist'ovania medzinárodného styku s maloletými v súlade s haagskym Dohovorom o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 (ďalej len „Dohovor o únosoch“) a zároveň v zmysle Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (ďalej len „Nariadenie Brusel IIb“). Nariadenie Brusel IIb dopĺňa a presnejšie špecifikuje viaceré ustanovenia Dohovoru o únosoch v podmienkach Európskej únie, a tak podstatným spôsobom deklaruje dôležitosť konaní o nariadení návratu. Nariadenie Brusel IIb je možné považovať za nadstavbu Dohovoru o únosoch. V praxi to znamená, že sa uplatňujú ustanovenia Dohovoru o únosoch doplnené ustanoveniami Nariadenia Brusel IIb. Takáto schéma je samozrejme použiteľná len v prípadoch, keď dôjde k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu dieťaťa v rámci členských štátov Európskej únie.

Podľa Dohovoru o únosoch je protiprávnym konaním premiestnenie dieťaťa do niektorého zo zmluvných štátov alebo zadržanie dieťaťa v niektorom zo zmluvných štátov v prípade, ak sú zároveň splnené dve podmienky. Prvou podmienkou je, že týmto neoprávneným premiestnením alebo zadržaním došlo k porušeniu opatrovníckeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba buď spoločne alebo samostatne podľa právneho poriadku štátu, na ktorého území malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním. Druhou podmienkou je, že v čase premiestnenia alebo zadržania sa toto právo aj skutočne vykonávalo buď spoločne alebo samostatne, alebo by sa takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu. Opatrovnícke právo možno nadobudnúť viacerými spôsobmi, napr. priamo zo zákona, na základe rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu alebo na základe dohody platnej podľa právneho poriadku tohto štátu.

Medzinárodným rodičovským únosom je zjednodušene povedané trvalé premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa jedným z rodičov (resp. osoby, ktorá má opatrovnícke právo) bez súhlasu druhého rodiča (resp. ostatných osôb, ktoré majú opatrovnícke právo) v inom štáte, ako je štát obvyklého (faktického) pobytu dieťaťa.

V prípadoch neoprávneného premiestnenia a zadržania maloletého dieťaťa nie je podstatná štátna príslušnosť dieťaťa, nie je podstatné, kde sa dieťa narodilo alebo kde je prihlásené na trvalý pobyt. Relevantným údajom pre rozhodnutie je tzv. obvyklý pobyt dieťaťa. O tom, kde je miesto obvyklého pobytu maloletého dieťaťa môže záväzne rozhodnúť len súd. Obvyklý pobyt dieťaťa musí byť určený na základe súhrnu osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa v danej krajine musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodit', že táto prítomnosť nemá dočasný alebo príležitostný charakter, a že pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru začlenenia do sociálneho a rodinného prostredia. Štátom obvyklého pobytu dieťaťa je štát, v ktorom dieťa dlhodobo žije, má tam vytvorené rodinné a sociálne zázemie, teda rodinu, priateľov, napríklad tam navštevuje predškolské alebo školské zariadenie, záujmové krúžky. V tomto štáte je dieťa zvyčajne zdravotne poistené, má tu svojho lekára, a pod., teda štát, ku ktorému ho viažu určité väzby.

Cieľom Dohovoru o únosoch je obnovenie pôvodného stavu pred únosom dieťaťa. Podobne Nariadenie Brusel IIb uvádza, že súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa podľa článku 13 písm. b) Dohovoru o únosoch, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate. Je potrebné zdôrazniť, že vždy sa musí každý prípad posudzovať individuálne s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa, a preto aj Dohovor o únosoch upravuje prípady, kedy je možné odmietnuť návrat dieťaťa.

V konaní o návrat dieťaťa zohrávajú dôležité úlohy ústredné orgány, ktoré ustanovujú jednotlivé štáty, a ktoré pri plnení Dohovoru o únosoch vzájomne spolupracujú. Ústredný orgán štátu, na území ktorého

sa dieťa nachádza, je povinný prijať všetky opatrenia na dosiahnutie dobrovoľného návratu dieťaťa. Na uľahčenie dosiahnutia dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností sa Centrum pokúša o zmierlivé riešenie veci. Pokiaľ s tým obe strany súhlasia, zmierovacie konanie sa uskutoční v rámci príslušných orgánov a právnych predpisov štátu, kde sa dieťa aktuálne nachádza. Ak dohoda nie je možná a dôjde k súdnemu konaniu, justičné orgány musia konať bez zbytočného odkladu.

Dieťa má v zmysle medzinárodných dohovorov právo byť v kontakte (právo styku) s oboma rodičmi, rovnako ako má každý rodič právo byť v kontakte s vlastným dieťaťom, bez ohľadu na to, či rodičia dieťaťa žijú spolu alebo oddelene. V prípade, že dôjde k rozchodu, odluke alebo rozvodu rodičov, mali by mať obaja rodičia aj naďalej možnosť zapájať sa do výchovy dieťaťa. V prípade zverenia dieťaťa do starostlivosti iba jednému z rodičov by mal byť nastavený rozumný režim kontaktov dieťaťa s rodičom, ktorý ho nemá zverené do starostlivosti, prípadne aj s inými blízkymi osobami (napr. starí rodičia). V praxi však dohoda medzi rodičmi často nebýva jednoduchá a v medzinárodných rodinách môže byť hľadanie kompromisu ešte zložitejšie. V prípadoch, keď jeden z rodičov bráni druhému, aby sa stýkal s dieťaťom, možno prostredníctvom Centra podniknúť právne kroky na zabezpečenie nerušeného výkonu práva styku s dieťaťom.

V oblasti neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa a práva styku rodiča s dieťaťom, resp. jeho účinného výkonu, sa postupuje podľa:

- Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. novembra 1980,
- Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19. októbra 1996 (ďalej aj „**Dohovor o ochrane detí**“),
- Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí,
- vnútroštátnej úpravy:
 - o zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
 - o zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov,
 - o zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov,
 - o vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých.

2.2.2 Postup v konaní s Centrom

V rámci medzinárodných únosov Centrum poskytuje pomoc a súčinnosť v zmysle Dohovoru o únosoch žiadateľom a ústredným orgánom v prípadoch, keď je dieťa neoprávnene premiestnené alebo zadržované v cudzine, pričom krajinou jeho obvyklého pobytu bola Slovenská republika a naopak, keď je dieťa neoprávnene premiestnené alebo zadržované v Slovenskej republike, pričom krajinou jeho obvyklého pobytu bol iný štát, ktorý je signatárom Dohovoru o únosoch.

Rodič, ktorého dieťa bolo neoprávnene premiestnené alebo zadržané v cudzine, sa môže domáhať návratu dieťaťa prostredníctvom Centra, a/alebo sa môže obrátiť priamo na súd štátu, do ktorého bolo dieťa neoprávnene premiestnené alebo v ktorom je zadržované. Hraničným vekom na podanie žiadosti o návrat v zmysle Dohovoru o únosoch je 16. rok veku maloletého dieťaťa.

Centrum žiadateľovi pomáha skompletizovať žiadosť, potrebné formuláre a doklady, ktoré postúpi partnerskému ústrednému orgánu v zahraničí. Od zahraničného partnerského orgánu Centrum následne zisťuje informácie, či sa dieťa s druhým rodičom na území tohto štátu naozaj nachádza, na ktorom súde treba podať návrh na návrat dieťaťa, aké sú možnosti bezplatnej právnej pomoci (právneho zastúpenia v súdnom konaní o návrate), prípadne aké sú možnosti mimosúdného riešenia situácie a pod. Získané informácie oznámi žiadateľovi. Upozorňujeme, že kvalita spolupráce a možnosť zaistenia návratu

dieťaťa sa líši v závislosti od konkrétneho štátu. Rovnako sa líši aj dĺžka konania, možnosti podania odvolania proti rozhodnutiu o (ne)nariadení návratu a odkladný účinok podaného odvolania.

V prípadoch neoprávneného premiestnenia alebo zadržovania dieťaťa z cudziny na území Slovenskej republiky Centrum:

- sa pokúša kontaktovať únoscu maloletého dieťaťa a žiada ho o dobrovoľný návrat dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu; ponúka tiež únoscovi maloletého dieťaťa riešenie situácie prostredníctvom zmierovacieho konania / mediácie;
- žiada príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny o potvrdenie pobytu maloletého, o prešetrovanie rodinných, bytových a sociálnych pomerov dieťaťa a o zistenie úmyslu únoscu navrátiť maloleté dieťa do krajiny jeho obvyklého pobytu;
- podľa uvádzaného / zisteného pobytu maloletého dieťaťa v Slovenskej republike upovedomuje príslušný súd o postupe podľa článku 16 Dohovoru o únosoch, t. j. o skutočnosti, že súd je povinný zdržať sa konania vo veciach opatrovníckeho práva až kým sa nerozhodne, že návrat dieťaťa sa podľa tohto dohovoru neuskutoční (okrem prípadu, keď v primeranej lehote po doručení oznámenia nebola podaná žiadosť podľa tohto Dohovoru o únosoch).

V rámci práva styku rodiča s maloletými deťmi Centrum ako ústredný orgán spolupracuje s ústrednými orgánmi cudzích štátov, aby podporili nerušený výkon práva styku a dodržiavanie podmienok, ktorými môže byť výkon tohto práva podmienený. V prípadoch týkajúcich sa úpravy styku rieši Centrum prípady, kedy sa dieťa, ktoré je predmetom úpravy práva styku, nachádza na území Slovenskej republiky alebo na území zmluvného štátu Dohovoru o únosoch alebo Nariadenia Brusel IIb. Žiadateľ nachádzajúci sa na území Slovenskej republiky alebo ústredný orgán (ak sa žiadateľ nachádza na území iného zmluvného štátu Dohovoru o únosoch alebo Nariadenia Brusel IIb) môže žiadať o účinný výkon práva styku s maloletým dieťaťom na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, o zmenu úpravy práva styku s maloletým dieťaťom alebo o úpravu práva styku s maloletým dieťaťom.

2.2.3 Niektoré aktuálne otázky

V rámci pripravovanej novely zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku sa zvažuje zavedenie možnosti, aby súdy ustanovovali Centrum ako procesného opatrovníka maloletých detí v konaniach o návrat dieťaťa do cudziny.

Navrhovaná úprava by priniesla viacero významných výhod. Napríklad by umožnila zabezpečiť špecializovanú ochranu práv a záujmov maloletého dieťaťa prostredníctvom orgánu, ktorý má dlhodobé skúsenosti s cezhraničnými prípadmi, znalosť medzinárodného práva, ako aj praktické väzby na zahraničné orgány a inštitúcie. Centrum disponuje odborným zázemím a expertízou v oblasti medzinárodných únosov detí, čo by mohlo prispieť k kvalifikovanejšiemu zastupovaniu dieťaťa v konaní. Taktiež by táto úprava mohla prispieť k väčšej jednotnosti rozhodovacej praxe súdov a k efektívnejšiemu uplatňovaniu medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v tejto oblasti.

Navrhované riešenie tak reflektuje potrebu posilnenia odbornej a inštitucionálnej podpory detí v citlivých cezhraničných konaniach a predstavuje krok smerom k efektívnejšej ochrane ich práv.

Centrum sa na uvedenú úlohu už v priebehu roku 2025 pripravovalo a zamestnanci Centra absolvovali viaceré prednášky a školenia zamerané na účinnú ochranu práv maloletých v takýchto typoch konania.

Prioritou pri riešení neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa, ale takisto aj pri riešení účinného výkonu, zmeny a určenia práva styku k maloletému dieťaťu zostáva pre Centrum najmä snaha o zmierlivé riešenie prípadu. Zmierlivé riešenie veci sa uskutočňuje predovšetkým formou poskytovania psychologického poradenstva a organizovania zmierovacích stretnutí s rodičmi dieťaťa sprostredkovaných Centrom za predpokladu, že rodičia dieťaťa prejavia o takúto formu riešenia sporu záujem. Centrum sa usiluje umožniť rodičom urovnať spor zmierlivou cestou a dať im priestor na adekvátnu formu komunikácie. Táto forma riešenia situácie má spravidla výrazne menší negatívny

vplyv na maloleté dieťa a tiež je pre rodičov finančne aj časovo menej náročná. Centrum umožňuje stretnutia rodičov za účasti pracovníkov Centra, resp. psychológa a ich vzájomnú komunikáciu za účelom dosiahnutia dohody bez súdneho konania. V závislosti od osobitostí prípadu Centrum spolupracuje aj s mediátormi zapísanými v zozname mediátorov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Centrum dbá v oblasti neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa taktiež na dôraznú prevenciu, a informuje predovšetkým prostredníctvom webovej stránky Centra, správami v médiách, tlačenými informáciami pre verejnosť, ako aj formou poradenstva, ktoré poskytujú zamestnanci Centra telefonicky, emailom a osobne. Rovnako tak Centrum vyvíja aktivity zamerané na šírenie osvedy a zlepšovanie informovanosti o povahe a účele týchto konaní.

Z hľadiska zlepšenia informovanosti odbornej verejnosti vo veciach týkajúcich sa Dohovoru o únosoch rozvíjalo Centrum spoluprácu s mnohými inštitúciami na území SR, predovšetkým so súdmi Slovenskej republiky a úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ale aj s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a jednotlivými zastupiteľskými úradmi SR v zahraničí ako aj s spravodlivosti Slovenskej republiky.

2.2.4 Hodnotenie a analýza roku 2025

Počet nových prípadov neoprávneného premiestnenia alebo zadržania bol v roku 2025 porovnateľný s rokom 2024, konkrétne počet 43 nových prípadov v roku 2025 v porovnaní s počtom 41 nových prípadov v roku 2024. V roku 2025 Centrum zaregistrovalo celkovo 7 nových prípadov žiadostí o zabezpečenie práva styku, pričom v roku 2024 to bolo 8 nových prípadov.

Z celkového počtu 43 nových prípadov neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa za rok 2025 tvorilo 24 prípadov neoprávneného premiestnenia detí zo Slovenskej republiky do zmluvného štátu Dohovoru o únosoch a 19 prípadov neoprávneného premiestnenia detí zo zmluvného štátu Dohovoru o únosoch na územie Slovenskej republiky.

Za rok 2025 zaregistrovalo Centrum 7 nových žiadostí týkajúcich sa práva styku rodiča / starého rodiča s dieťaťom; z toho 3 konania sa týkali situácie, keď bolo dieťa v niektorom zo zmluvných štátov Dohovoru o únosoch a žiadateľ v Slovenskej republike a v 4 konaniach išlo o opačné situácie, teda dieťa sa nachádza v Slovenskej republike a žiadateľom je osoba s obvyklým pobytom v niektorom zo zmluvných štátov Dohovoru o únosoch.

Prehľad nových konaní o neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa zaregistrovaných v roku 2025

Štát	únos zo Slovenskej republiky	únos do Slovenskej republiky	spolu
Bahrajn	1		1
Belgicko	1		1
Bulharsko		1	1
Česko	7	1	8
Filipíny		1	1
Holandsko	1	1	2
India	1		1
Luxembursko	1		1
Maďarsko	1	2	3
Nemecko		2	2

Nešpecifikované		1	1
Nórsko	1	1	2
Nový Zéland	1		1
Poľsko		2	2
Rakúsko	1	3	4
Rusko	1		1
Spojené kráľovstvo	2	1	3
Spojené štáty americké	1		1
Španielsko	2		2
Švédsko	1		1
Taliansko	1		1
Ukrajina		3	3
Spolu	24	19	43

Počet konaní o práve styku rodiča s dieťaťom za rok 2025

Štát	dieťa v zahraničí	dieťa v SR	spolu
Česko	1		1
Spojené kráľovstvo	1		1
Spojené štáty americké		1	1
Srbsko		1	1
Švajčiarsko	1	1	2
Ukrajina		1	1
Spolu	3	4	7

2.3 Spolupráca vo veciach rodičovských práv a povinností

2.3.1 Úvod

Život v zahraničí neznamená iba nové prostredie, jazyk, zvyklosti a kultúru. Je veľmi dôležité uvedomiť si, že každý štát má svoj právny poriadok a každá osoba, ktorá sa rozhodla žiť na území cudzieho štátu, musí rešpektovať jeho právo a jurisdikciu.

Ak niekto nedodržiava predpisy alebo porušuje zákony štátu, v ktorom sa nachádza, môže to mať veľmi vážne následky nielen pre neho, ale aj pre jeho rodinu a okolie.

Centrum v týchto prípadoch radí rodičom maloletých detí, aby sa vopred informovali o právnych predpisoch týkajúcich sa sociálnoprávnej ochrany detí v danej krajine a rovnako o miestnych zvyklostiach. Sociálne orgány v cudzích krajinách môžu výchovu, rodičovské postupy a podmienky, v ktorých dieťa vyrastá posudzovať výrazne prísnejšie.

Pochybnosti o výchove, bezpečnosti a zdravom rozvoji maloletého dieťaťa v rodine môžu viesť k zvýšenému záujmu príslušných orgánov o túto rodinu. Sociálne orgány môžu v závislosti od situácie prijať sociálnoprávne opatrenia od jednoduchého poradenstva a podpory až po krajné opatrenie, ktorým je odobratie dieťaťa z rodiny.

V súvislosti s tematikou spolupráce vo veciach rodičovských práv a povinností bolo Centrum v roku 2025 aj naďalej poverené rôznymi úlohami v oblasti cezhraničnej administratívnej a právnej pomoci vo veciach týkajúcich sa starostlivosti o deti s medzinárodným prvkom a spolupráce pri zhromažďovaní a výmene informácií relevantných pre konanie vo veci rodičovských práv a povinností podľa Nariadenie Brusel IIb ako aj Haagskeho dohovoru o ochrane detí.

Cieľom medzinárodnej spolupráce je zabezpečiť účinnú ochranu detí a ako taká kladie osobitný dôraz na výmenu informácií medzi príslušnými orgánmi v každom konkrétnom prípade, najmä orgánmi, ako sú sociálne úrady a sudy. Spoluprácu vo veciach rodičovských práv a povinností je možné vykonať akýmkoľvek spôsobom, ktorý súd považuje za vhodný.

Ak príslušné sudy alebo orgány (napríklad sociálne úrady) zamýšľajú umiestniť dieťa v cudzine, teda ho zveriť do starostlivosti osobe / inštitúcii v cudzine, je nevyhnutné, aby bol dodržaný postup v zmysle Nariadenia Brusel IIb alebo Dohovoru o ochrane detí.

Ak ide o cezhraničné umiestnenie v rámci členských štátov Európskej únie, a teda keď súd alebo príslušný orgán zvažuje umiestnenie dieťaťa do iného členského štátu Európskej únie, musí najprv získať súhlas príslušného orgánu tohto druhého členského štátu. Na tento účel zašle ústredný orgán dožadujúceho členského štátu ústrednému orgánu dožiadaného členského štátu, do ktorého sa má dieťa umiestniť, žiadosť o súhlas, ktorá zahŕňa správu o dieťati a dôvody navrhovaného umiestnenia alebo poskytovania starostlivosti, informácie o akomkoľvek zvažovanom financovaní a akékoľvek iné informácie, ktoré považuje za relevantné, ako napríklad očakávanú dĺžku umiestnenia. Uvedené sa nevzťahuje na prípady, keď sa dieťa umiestňuje do starostlivosti rodiča. Členské štáty môžu rozhodnúť, že ich súhlas sa popri rodičoch nevyžaduje ani na umiestnenie do starostlivosti určitých kategórií blízkych príbuzných na ich území.

Ak sa umiestnenie nemá uskutočniť v členskom štáte Európskej únie, ale ide o umiestnenie do ústavnej starostlivosti alebo do pestúnskej rodiny (pestúnska starostlivosť je definovaná podľa právneho poriadku prijímacieho štátu) v inom zmluvnom štáte Haagskeho dohovoru o ochrane detí, musí sa vždy získať aj predchádzajúci súhlas (článok 33 Haagskeho dohovoru o ochrane detí).

Centrum za týmto účelom spolupracuje s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, tak aby bol súhlas s takýmto umiestnením zabezpečený. Postup na získanie súhlasu sa spravuje vnútroštátnym právom. Nedodržanie uvedeného postupu je dôvodom na zamietnutie uznania rozhodnutia o umiestnení.

2.3.2 Postup v konaní s Centrom

Centrum rieši každý prípad individuálne a proaktívne, pričom zakaždým starostlivo zvažuje postup a robí všetky potrebné úkony v záujme zabezpečenia ochrany záujmov maloletých detí v rámci kompetencií ústredného orgánu podľa medzinárodných právnych aktov.

Centrum na základe medzinárodných dohovorov a príslušných právnych aktov Európskej únie spolupracuje na riešení situácie v najlepšom záujme dieťaťa s partnerskými ústrednými orgánmi v zahraničí. Často je do celého procesu zapojené aj veľvyslanectvo Slovenskej republiky v danej krajine (najmä konzulárne oddelenie), prípadne aj iné relevantné subjekty.

Ak je obvyklý pobyt dieťaťa v zahraničí, vo veciach starostlivosti o dieťa rozhoduje spravidla tamojší súd, štátne občianstvo dieťaťa v tomto prípade nie je rozhodujúce. Ak súd nerozhodne o navrátení dieťaťa do starostlivosti rodičov, môže dieťa umiestniť v danej krajine (v náhradnej osobnej starostlivosti blízkej osoby, pestúnskej starostlivosti, v zariadení a pod.) alebo aj v Slovenskej republike, ak je tu vhodná osoba, ktorá je schopná a ochotná prevziať dieťa do svojej starostlivosti, prípadne môže dieťa umiestniť v centre pre deti a rodiny. Súd má povinnosť rozhodovať v najlepšom záujme dieťaťa prihliadajúc na konkrétne okolnosti prípadu.

Centrum rodičom a osobám, ktoré chcú prevziať dieťa do starostlivosti, odporúča, aby aktívne spolupracovali so zahraničnými súdmi aj orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a hľadali riešenie vzniknutej situácie aj s pomocou právneho zástupcu v mieste faktického pobytu dieťaťa.

2.3.3 Hodnotenie a analýza 2025

V roku 2025 Centrum celkovo riešilo 420 žiadostí o spoluprácu vo veciach rodičovských práv a povinností, či je značný nárast oproti roku 2024, kedy Centrum riešilo 334 takýchto žiadostí. Najviac prípadov bolo v spolupráci s Českou republikou. Predmetné žiadosti sa týkajú súdnych konaní vo veci starostlivosti o deti ako aj výmeny informácií pre účely orgánov sociálnoprávnej ochrany detí. Aj naďalej prevažujú žiadosti týkajúce sa dieťaťa nachádzajúceho sa v zahraničí.

Prehľad konaní začatých v roku 2025

Krajina	Diet'a v zahraničí	Diet'a na v Slovenskej republike	Celkom
Belgicko	1	0	1
Bielorusko	0	1	1
Česko	118	108	226
Dánsko	1	0	1
Francúzsko	1	0	1
Grécko	1	0	1
Holandsko	1	4	5
Írsko	1	1	2
Kolumbia	1	0	1
Luxembursko	0	1	1
Maďarsko	11	9	20
Nemecko	15	9	24
Nešpecifikované	1	0	1
Nórsko	1	1	2
Poľsko	1	1	2
Rakúsko	41	22	63
Rusko	1	0	1
Spojené kráľovstvo	29	22	51
Spojené štáty	3	0	3
Španielsko	1	0	1
Švajčiarsko	4	1	5
Švédsko	0	1	1
Taliansko	2	1	3
Ukrajina	2	1	3
Spolu	237	183	420

2.4 Medzištátne osvojenia

2.4.1 Úvod

Medzištátnym osvojením sú prípady, keď osvojiteľné dieťa obvykle žijúce v jednom štáte má byť po osvojení premiestnené do druhého štátu. Rozhodujúcim kritériom je obvyklý pobyt dieťaťa a žiadateľov. Primárnu úlohu nehrá občianstvo alebo evidovaný trvalý pobyt, ale faktický obvyklý pobyt žiadateľov a dieťaťa.

Sprostredkovanie medzištátneho osvojenia je častokrát poslednou možnosťou ako dieťaťu zabezpečiť vývin v zdravom rodinnom prostredí. Proces medzištátneho osvojenia je veľmi zložitý a formálny proces, ktorého cieľom je chrániť a zabezpečiť najlepší záujem dieťaťa. Dohovor o ochrane detí a spolupráci pri medzištátnych osvojeniach zo dňa 29. mája 1993 (ďalej len „**Dohovor o osvojeniach**“) stanovuje základné pravidlá tohto procesu. Jeho konkrétne podmienky sa následne líšia v závislosti od právnych úprav v štátoch, ktoré sú do procesu zapojené.

Náhradná rodinná starostlivosť formou medzištátneho osvojenia sa realizuje na základe zásady princípu subsidiarity a princípu najlepšieho záujmu dieťaťa. V rámci procesu medzištátneho osvojenia Centrum vždy hľadá pre konkrétne dieťa vhodných rodičov a nikdy nie naopak, čiže nehľadá vhodné dieťa pre rodičov.

V posledných rokoch možno pozorovať klesajúci trend medzištátnych osvojení, a to nielen v Slovenskej republike, ale aj v širšom medzinárodnom kontexte. Tento vývoj sa prejavuje tak v počte žiadostí o osvojenie dieťaťa zo zahraničia, ktoré boli prijaté, ako aj v počte detí vhodných na medzištátne osvojenie, ktorých spisová dokumentácia bola Centru postúpená.

Uvedený trend súvisí najmä s dôsledným uplatňovaním princípu subsidiarity, teda s uprednostňovaním náhradnej rodinnej starostlivosti v krajine pôvodu dieťaťa, ako aj so zvyšujúcim sa dôrazom na podporu biologickej rodiny a rozvoj vnútroštátnych foriem starostlivosti. Pokles počtu medzištátnych osvojení však neznamená zníženie potreby zabezpečenia rodinného prostredia pre deti. Naopak, odráža systematickú snahu zabezpečiť, aby bolo medzištátne osvojenie využívané skutočne ako krajná a podporná možnosť, a to v prípadoch, keď nie je možné nájsť vhodnú formu starostlivosti v štáte obvyklého pobytu dieťaťa.

V súčasnej dobe prebieha sprostredkovanie medzištátneho osvojenia v prípade žiadateľov zo zahraničia o osvojenie detí zo Slovenskej republiky. Ročne Centrum sprostredkuje približne tri až štyri osvojenia. Na sprostredkovaní osvojenia dieťaťa zo zahraničia slovenskými žiadateľmi Centrum aj v roku 2025 viedlo aktívnu komunikáciu s krajinami pôvodu dieťaťa.

Centrum neustále komunikuje s partnerskými orgánmi za účelom skvalitnenia spolupráce a sprostredkovania samotného osvojenia.

2.4.2 Úlohy Centra v oblasti medzištátnych osvojení

Za ústredný orgán v zmysle článku 6 Dohovoru, ktorý vykonáva úlohy uložené v zmysle Dohovoru v Slovenskej republike bolo určené Centrum. V súlade s článkom 2 Dohovoru Centrum plní funkciu ústredného orgánu, ak je Slovenská republika:

- a) štátom obvyklého pobytu dieťaťa, ktorému je možné sprostredkovať medzištátne osvojenie (ďalej len „**štátu pôvodu**“)
- b) štátom obvyklého pobytu žiadateľov o medzištátne osvojenie (ďalej len „**prijímajúci štát**“).

Cieľom Dohovoru o osvojeniach je:

- a) vytvoriť záruky, aby sa medzištátne osvojenia uskutočňovali iba v najlepšom záujme dieťaťa a pri rešpektovaní jeho základných práv priznaných medzinárodným právom,
- b) zaviesť systém spolupráce medzi zmluvnými štátmi, ktorý zabezpečí, že tieto záruky sa budú dodržiavať, a tým zabrániť únosom, predaju alebo obchodovaniu s deťmi,
- c) zabezpečiť v zmluvných štátoch uznanie osvojení, ktoré sa uskutočnili na základe Dohovoru o osvojeniach.

Podľa Postupu pri medzištátnych osvojeniach v zmysle Dohovoru o ochrane detí a spolupráci pri medzištátnych osvojeniach, ktorý schválil minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 27. septembra 2018 (ďalej len „**Postup**“), Centrum ako ústredný orgán štátu pôvodu dieťaťa plní okrem ďalších najmä tieto úlohy:

- a) spolupracuje so zahraničnými ústrednými orgánmi a prerokúva administratívne postupy pre uskutočnenie medzištátnych osvojení podľa Dohovoru o osvojeniach, prípadne formou protokolu o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach;
- b) monitoruje a porovnáva aktuálnu právnu úpravu v jednotlivých spolupracujúcich štátoch s ohľadom na právne predpisy Slovenskej republiky;
- c) sleduje dodržiavanie uzatvorených protokolov o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach a prijíma vhodné opatrenia na odstránenie ich nedostatkov;
- d) prijíma a posudzuje žiadosti žiadateľov o medzištátne osvojenie podľa Dohovoru o osvojeniach a podľa dohodnutých postupov;
- e) vedie evidenciu žiadostí a zoznam žiadateľov o medzištátne osvojenia;
- f) v prípade, ak je Slovenská republika štátom pôvodu:
 1. vedie prehľad detí s obvyklým pobytom v Slovenskej republike, ktorým možno sprostredkovať medzištátne osvojenie (ďalej len „prehľad detí“), posudzuje a zabezpečuje kompletnosť a obsahovú stránku dokumentácie týchto detí;
 2. na účely sprostredkovania nadviazania osobného vzťahu medzi dieťaťom s obvyklým pobytom v Slovenskej republike a zahraničným žiadateľom vyberá najvhodnejšieho zahraničného žiadateľa o osvojenie; na tento účel zriaďuje poradné orgány – tím odborníkov pre posudzovanie dokumentácie detí a žiadostí žiadateľov o medzištátne osvojenie (ďalej len „tím odborníkov“) a komisiu pre medzištátne osvojenia (ďalej len „komisia“), ktoré odporúčajú svoje závery pri výbere žiadateľov riaditeľovi Centra;
 3. organizuje v spolupráci s určenými úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, zariadeniami sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a ďalšími zúčastnenými subjektmi nadviazanie osobného vzťahu medzi dieťaťom s obvyklým pobytom v Slovenskej republike a zahraničným žiadateľom;
 4. sleduje vývin dieťaťa zverenieho do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo osvojeného do cudziny podľa Dohovoru o osvojeniach prostredníctvom ústredných orgánov alebo akreditovaných inštitúcií prijímajúcich štátov;
 5. prijíma, posudzuje a vyhodnocuje sociálne správy o začleňovaní dieťaťa zverenieho do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo osvojeného do cudziny podľa Dohovoru o osvojeniach;
 6. informuje osvojiteľov o majetkových pomeroch dieťaťa po doručení právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu o osvojení dieťaťa.
- g) v prípade, ak je Slovenská republika prijímajúcim štátom:
 1. rozhoduje vo veci zapísania fyzickej osoby, ktorá má záujem o sprostredkovanie medzištátneho osvojenia, do zoznamu žiadateľov o osvojenie dieťaťa, ktoré nemá na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt a o vyradení žiadateľa z tohto zoznamu.

2. vedie zoznam žiadateľov o osvojenie dieťaťa, ktoré nemá na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt;
 3. prijíma, posudzuje a vyhodnocuje sociálne správy o začleňovaní dieťaťa zverého do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo osvojeného do Slovenskej republiky podľa Dohovoru o osvojeniach;
- h) prijíma všetky potrebné opatrenia, aby dieťa získalo povolenie na vycestovanie zo štátu pôvodu a na jeho vstup do prijímajúceho štátu s možnosťou trvalo sa tam zdržiavať;
- i) udeľuje súhlas na osvojenie dieťaťa podľa Dohovoru o osvojeniach a podľa Zákona o rodine;
- j) koordinuje a dohliada na celý priebeh medzištátnych osvojení.

Postup pri medzištátnych osvojeniach v zmysle Dohovoru upravuje postavenie, právomoci a postup Centra v procese medzištátnych osvojení detí s obvyklým pobytom v Slovenskej republike a mimo územia Slovenskej republiky.

Medzištátne osvojenia prebiehajú striktné v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a medzinárodnými dohovormi. Z praxe vyplýva, že tak, ako sa mení náš právny poriadok, mení sa aj právny poriadok v iných štátoch, s ktorými Centrum spolupracuje v oblasti medzištátnych osvojení. Centrum preto pravidelne komunikuje o prípadných zmenách a so svojimi partnerskými orgánmi a inštitúciami spolupracuje na ich následnom zapracovaní do príslušných protokolov o spolupráci.

2.4.3 Slovenská republika ako krajina pôvodu

Ako bolo uvedené vyššie, krajinou pôvodu je Slovenská republika v prípadoch, ak je štátom obvyklého pobytu dieťaťa, ktorému je možné sprostredkovať medzištátne osvojenie. Slovenská republika ako krajina pôvodu spolupracuje výlučne so štátmi, ktoré sú signatármi Dohovoru, a ktoré uzatvorili tzv. protokol o spolupráci, ktorý bližšie špecifikuje administratívny postup a povinnosti jednotlivých subjektov zapojených do procesu medzištátneho osvojenia.

Centrum neustále komunikuje s partnerskými orgánmi za účelom skvalitnenia spolupráce a sprostredkovania samotného osvojenia.

Zjednodušene je možné proces sprostredkovania medzištátneho osvojenia detí s obvyklým pobytom v Slovenskej republike rozdeliť do nasledovných fáz:

1. Evidencia Centra
Centrum vedie dvojakú evidenciu – evidenciu detí, ktorým je možné sprostredkovať medzištátne osvojenie, a teda ktorým sa nepodarilo sprostredkovať inú vhodnú formu náhradnej rodinnej starostlivosti v Slovenskej republike, a evidenciu žiadateľov z cudziny, ktorí majú záujem osvojiť dieťa zo Slovenskej republiky.

Spisová dokumentácia detí je Centru sprístupňovaná určenými úradmi a podlieha právnemu a psychosociálnemu posúdeniu. Spisová dokumentácia žiadateľov je Centru zasielaná zahraničnými partnerskými orgánmi a taktiež podlieha posúdeniu, na základe ktorého dochádza k zaradeniu či nezaradeniu žiadateľov do evidencie.
2. Tzv. „matching“
Nasleduje párovanie, tzv. matching, teda výber žiadateľov pre konkrétne dieťa. Centrum kladie veľký dôraz na princíp najlepšieho záujmu dieťaťa a vždy pre konkrétne dieťa vyberá tých najvhodnejších žiadateľov z celej evidencie. Tento výber sa odohráva na základe spisovej dokumentácie dieťaťa a žiadateľov.

Jednotlivé fázy procesu párovania podrobne upravuje Postup pri medzištátnych osvojeniach. Prvou fázou samotného procesu je zasadnutie tímu odborníkov, druhou

fázou je zasadnutie komisie pre medzištátne osvojenia a následne súhlas riaditeľa Centra.

Tím odborníkov je zložený z referenta (psychológa) oddelenia právnych služieb a psychologického poradenstva Centra zodpovedným za agendu medzištátnych osvojení, zástupcu určeného úradu a zástupcu centra pre deti a rodiny, kde je dieťa umiestnené. Po tom, čo sú konkrétnemu dieťaťu vybrané spravidla 2 až 3 páry či samožiadatelia, je tento návrh predstavený Komisii.

Predsedom komisie je riaditeľom poverený zamestnanec Centra. Ďalšími členmi sú externý psychológ zapísaný v zozname znalcov vedeným Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, zástupca odboru sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, zástupca oddelenia poradensko-psychologických služieb Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a zástupca neštátneho subjektu, ktorý vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Komisia je poradný orgán riaditeľa Centra a odporúča poradie navrhnutých žiadateľov.

Na základe odporúčania Komisie, po schválení riaditeľom Centra, Centrum kontaktuje žiadateľov, ktorí sa umiestnili na prvom mieste. Komunikácia medzi žiadateľmi a Centrom neprebíha priamo, ale prostredníctvom zahraničného partnerského orgánu. Ak vybraní žiadatelia odmietnu navrhované spojenie, je oslovený ďalší pár v poradí.

V prípade, že žiadatelia potvrdia záujem zoznámiť sa s dieťaťom, Centrum začína plánovať interakciu medzi dieťaťom a žiadateľmi v Slovenskej republike. Účelom interakcie je zoznámenie sa a nadviazanie vzťahu medzi dieťaťom a žiadateľmi.

3. Zoznámenie žiadateľov s dieťaťom
Interakcia sa skladá z niekoľkých povinných stretnutí a trvá najmenej 2 týždne ak je dieťa mladšie ako 3 roky a najmenej 3 týždne, ak je dieťa staršie ako 3 roky alebo ide o súrodencov. Pokiaľ všetko prebieha bez komplikácií, žiadatelia majú záujem dieťa osvojiť a príslušný určený úrad odporúča zveriť dieťa do ich starostlivosti, nasleduje konanie o zverení dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti na príslušnom súde.

Ak je súdom právoplatne rozhodnuté o odovzdaní dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov, budúcim osvojiteľom je vydaný cestovný doklad dieťaťa a celá rodina môže odcestovať zo Slovenskej republiky domov.

4. Predosvojiteľská starostlivosť a osvojenie
Predosvojiteľská starostlivosť trvá najmenej 9 mesiacov a prebieha v krajine obvyklého pobytu žiadateľov. Centrum v spolupráci so zahraničnými partnerskými orgánmi monitoruje začleňovanie dieťaťa do nového rodinného prostredia prostredníctvom predosvojiteľských správ. Po uplynutí tejto doby budúci osvojitelia môžu podať na príslušný súd návrh na osvojenie.

Po právoplatnom rozhodnutí o osvojení zanikajú vzájomné práva a povinnosti medzi osvojencom a pôvodnou rodinou, ako aj medzi osvojencom a poručníkom alebo opatrovníkom, ktorý mu bol ustanovený súdom.

5. Postadopčné správy
Centrum pravidelne sleduje vývoj dieťaťa v rodine prostredníctvom tzv. postadopčných správ, ktoré vypracováva príslušný orgán v cudzine. Postadopčné správy sú úradu zasielané partnerským orgánom až do 18 rokov veku dieťaťa.

2.4.4 Prehľad medzištátnych osvojení za rok 2025

Nakoľko v roku 2025 Centrum nesprostredkovalo žiadne osvojenie dieťaťa s obvyklým pobytom v zahraničí pre žiadateľov s obvyklým pobytom v Slovenskej republike, v ďalšej časti textu sa budeme venovať len prípadom medzištátnych osvojení v prípadoch, keď bola Slovenská republika krajinou pôvodu.

2.4.4.1 Deti vhodné na medzištátne osvojenie v roku 2025

V zmysle § 44 zákona č. 305/2005 Z. z. zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých v platnom znení, ak nemožno dieťaťu, ktoré je na základe rozhodnutia súdu osvojiteľné, sprostredkovať nadviazanie osobného vzťahu medzi ním a žiadateľom na území Slovenskej republiky, a ak sprostredkovanie medzištátneho osvojenia je v najlepšom záujme dieťaťa vzhľadom na jeho schopnosti, rodinné zázemie, širšie sociálne väzby a ďalšie skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie zásadnej zmeny prostredia, určený orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (podľa § 5 ods. 8 zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „určený úrad“), ktorý vedie dieťa v prehľade detí, ktorým treba sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť, vyhotoví spisovú dokumentáciu dieťaťa na účely sprostredkovania medzištátneho osvojenia a predloží ju Centru pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa zapísania dieťaťa do prehľadu detí, ktorým treba sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť.

Centrum teda prijíma spisovú dokumentáciu dieťaťa po tom, ako sa dieťaťu v priebehu šiestich (6) mesiacov orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nepodarilo sprostredkovať náhradnú formu starostlivosti na území Slovenskej republiky.

Súčasťou spisovej dokumentácie dieťaťa doručenej do Centra určeným úradom je aj posúdenie, že medzištátne osvojenie dieťaťa je v jeho najlepšom záujme, resp. je pre neho vhodné. Prihliada sa pritom najmä na fyzický a mentálny vývin dieťaťa, na jeho jazykové kompetencie, schopnosti, rodinné zázemie, širšie sociálne väzby a ďalšie skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie zásadnej zmeny prostredia. Na základe všetkých faktorov sa dieťaťu vyberajú zahraniční žiadatelia, ktorí mu budú schopní poskytnúť potrebnú starostlivosť a adekvátnu výchovu po celý život.

Medzištátne osvojenia sa realizujú väčšinou do šiesteho (6.) roku veku dieťaťa. Dieťa si spravidla do tohto veku rýchlejšie a bez väčších problémov osvojuje nový jazyk, adaptuje sa na nové rodinné prostredie a vytvára si silné vzťahové väzby na blízke osoby. Posledné roky Centrum eviduje nárast prijatých spisových dokumentácií detí, ktoré sú staršie ako šesť (6) rokov a zároveň sú vyhodnotené ako vhodné na medzištátne osvojenie.

Centrum v rámci procesu sprostredkovania medzištátneho osvojenia posudzuje deti výhradne na základe podkladov vypracovaných odborníkmi z určených úradov, centier pre deti a rodiny a pediatrov, prípadne iných odborných lekárov. Centrum sa v súčasnosti pri príprave medzištátnych osvojení fyzicky nestretáva s deťmi ani budúcimi osvojiteľmi a veci posudzuje výlučne na základe písomných podkladov. Nemá teda možnosť overiť informácie na mieste. Uvažuje sa však nad zmenou tejto zaužívanej praxe za účelom zlepšenia vzájomnej informovanosti a overenia si oznámených skutočností bezprostredne.

Prehľad novoprijatých spisových dokumentácií detí podľa krajov za rok 2025

Kraj	Počet prijatých spisových dokumentácií detí	Počet detí
Nitriansky kraj	1	2
Trenčiansky kraj	1	1
Banskobystrický kraj	1	1
Prešovský kraj	2	6
Košický kraj	1	2
Spolu	6	12

V porovnaní s rokom 2024, kedy Centrum prijalo spisovú dokumentáciu 18 detí (12 spisových dokumentácií), ide o významný pokles počtu detí vhodných na medzištátne osvojenie. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že v roku 2025 boli Centru postúpené spisové dokumentácie najmä súrodeneckých párov, resp. súrodeneckej skupiny, ktorých umiestnenie je vždy náročnejšie (častokrát aj vzhľadom na vyšší vek). Umiestnenie týchto detí komplikujú aj zdravotné a iné špeciálne potreby detí (napr. epilepsia, poruchy správania, podozrenie na syndróm FAS, podozrenie na autistické spektrum a pod.).

2.4.4.2 Žiadatelia o medzištátne osvojenie v roku 2025

Slovenská republika ako štát pôvodu je pre žiadateľov voľbou, ktorá v rámci Európskej únie znamená podobné kultúrne zvyklosti, morálne a etické hodnoty.

Centrum vedie evidenciu žiadateľov o medzištátne osvojenie. Údaje o počte novoprijatých žiadostí o osvojenie dieťaťa s obvyklým pobytom v Slovenskej republike a celkovom počte takých žiadostí je možné vidieť v nasledujúcich tabuľkách. Ako je možné vidieť v nižšie priloženej tabuľke, Centrum v roku 2025 prijalo len 4 zložky žiadateľov, ktorí prejavili záujem o medzištátne osvojenie, čo je v porovnaní s rokom 2024, kedy prijalo 11 zložiek, výrazný pokles.

Počet novoprijatých žiadostí zahraničných žiadateľov za rok 2025

Krajina	Počet žiadostí
Andorra	1
San Maríno	3
Spolu	4

Celkový počet žiadostí o medzištátne osvojenie za rok 2025

Krajina	Počet žiadostí
Andorra	1
Malta	3
Monako	1
San Maríno	10
Taliansko	2
Spolu	17

Žiadatelia o medzištátne osvojenie vo svojej žiadosti špecifikujú akému dieťaťu sú schopní zabezpečiť starostlivosť a taktiež vyplňajú dotazník, v ktorom uvádzajú, aké zdravotné alebo iné špeciálne potreby by boli / neboli schopní zvládnuť.

Vzhľadom na profil detí, ktoré Centrum eviduje a veľakrát nereálne predstavy žiadateľov o deťoch, ktorým sa sprostredkuje medzištátne osvojenie vypracovalo Centrum nový dotazník pre žiadateľov.

Zároveň požiadalo partnerské orgány, aby zabezpečili informované vyplnenie nového aktualizovaného dotazníka žiadateľmi.

2.4.4.3 Realizácia procesu osvojenia

V roku 2025 sa konalo jedno (1) zasadnutie komisie pre medzištátne osvojenia. Komisia pre medzištátne osvojenia priradila a schválila najvhodnejších žiadateľov k jednému (1) súrodeneckému páru.

Vzhľadom na klesajúci počet podaných žiadostí zo zahraničia a narastajúcim potrebám detí, Centrum v rámci dlhoročnej kvalitnej spolupráce sa pokúsilo hľadať potenciálne vhodné rodinné prostredie pre deti v evidencii Centra. Partnerským orgánom v zahraničí Centrum poslalo plne anonymizované skrátené profily detí, ktorým Centrum dlhodobo nevie nájsť vhodné spojenie so žiadateľmi alebo pre ktoré sa aktuálne v evidencii Centra nenachádza žiadne vhodné spojenie z dôvodu špecifických zdravotných potrieb alebo viacpočetnej súrodeneckej skupiny. Do konca roku 2025 sa v databázach partnerských orgánov nenašlo potenciálne vhodné rodinné prostredie pre deti v evidencii Centra.

Centrum v roku 2025 uviedlo do praxe online stretnutie žiadateľov a pracovníkov Centra ako aj pracovníkov CDR, kde sa dieťa aktuálne nachádza. Stretnutie sa spravidla uskutoční jeden až dva týždne pred príchodom žiadateľov do Slovenskej republiky za účelom prvej interakcie s dieťaťom. Stretnutie slúži na oboznámenie žiadateľov s celým priebehom interakcie, o príprave dieťaťa/ detí a poskytnutie priestoru pre otázky žiadateľov, ktoré potrebujú mať zodpovedané ešte pred príchodom do Slovenskej republiky. Účelom stretnutia je prispieť k plynulému priebehu prvej interakcie, zmierniť obavy žiadateľov z novej situácie a predstaviť im psychológa resp. tím pracovníkov z CDR, ktorý ich bude interakciou sprevádzať.

Počas roku 2025 prišlo k interakcii v prípadoch troch (3) detí a jedného (1) súrodeneckého páru.

V roku 2025 bolo päť (5) detí súdom zverených do predosvojiteľskej starostlivosti.

Prehľad detí zverených do predosvojiteľskej starostlivosti

Krajina	Počet detí zverených do predosvojiteľskej starostlivosti
San Maríno	1
Taliansko	4
Spolu	5

Centrum v spolupráci s príslušným orgánom prijímajúceho štátu po vycestovaní dieťaťa do prijímajúceho štátu budúcich osvojiteľov starostlivo sleduje jeho začleňovanie do nového rodinného prostredia formou sociálnych správ, ktoré sú Centru pravidelne zasielané z prijímajúceho štátu v stanovených intervaloch podľa uzatvorených protokolov o spolupráci. Sociálne správy musia byť preložené do slovenského jazyka s úradne overeným prekladom.

Začiatkom roka 2025 Centrum bolo partnerským orgánom v San Maríne upovedomené na zložitý priebeh predosvojiteľskej starostlivosti jedného dieťaťa. Žiadateľka sa rozhodla ukončiť proces predosvojiteľskej starostlivosti a dieťa vyjadrilo žiadosť o návrat do CDR, kde bolo umiestnené pred odchodom do San Marína. Centrum v spolupráci s určeným úradom, centrom pre rodiny a deti a ústredným orgánom v San Maríne zabezpečilo návrat dieťaťa do centra pre rodiny a deti, v ktorom bolo umiestnené pred odchodom do zahraničia. Pracovníci ústredného orgánu a ako aj miestnych sociálnych služieb sprevádzali dieťa na ceste do San Marína, kde následne bolo v priestoroch Centra odovzdané do starostlivosti zástupcovi príslušného centra pre rodiny a deti.

Počet prijatých predosvojiteľských správ v roku 2025

Krajina	Počet prijatých predosvojiteľských správ
Malta	6
San Maríno	4
Taliansko	7
Spolu	17

V súlade s uzatvorenými bilaterálnymi dohodami s jednotlivými prijímajúcimi krajinami, t.j. v súlade s uzatvorenými protokolmi o spolupráci, sa konanie o osvojenie uskutoční na príslušnom súde v Slovenskej republike, ktorý rozhodol o zverení dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

V roku 2025 prebehli štyri (4) konania o osvojení dieťaťa zo Slovenskej republiky zahraničnými žiadateľmi na príslušnom súde v Slovenskej republike, z toho dve (2) deti boli osvojené do Talianskej republiky, jedno (1) dieťa do San Marína a jedno (1) do Maltskej republiky.

Prehľad doručených postadopčných správ v roku 2025

Krajina	Počet prijatých postadopčných správ
Andorra	2
Francúzsko	1
Holandsko	4
Malta	8
Monako	2
San Maríno	13
Švédsko	13
Taliansko	6
Spolu	49

Sledovanie adaptačného procesu a vývinu osvojených detí do zahraničia je dôležitou úlohou Centra v oblasti medzištátnych osvojení. Frekvencia a obsah správ sú štandardizované a doručované na základe protokolov o spolupráci, ktoré boli platné v čase osvojenia. Postadopčné správy sú zo strany Centra vyžadované až do 18. roku veku dieťaťa. Postadopčná správa má podávať komplexný obraz o živote dieťaťa a je vypracovaná na základe realizácie stretnutia s dieťaťom.

2.4.4.5 Niektoré praktické otázky

Centrum aj naďalej citlivo vníma problematiku pátrania po biologických koreňoch.

Pátranie po biologických koreňoch je v Slovenskej republike sťažené, keďže táto problematika zatiaľ nie je legislatívne upravená a z tohto dôvodu neexistuje žiadne záväzné usmernenie o možných postupoch pri danej otázke.

V návrhu rekodifikovaného Občianskeho zákonníka v § 450 ods. 4 bolo uvedené “Ak je to v najlepšom záujme osvojenca, osvojiteľia mu môžu sprostredkovať prístup k informáciám o jeho rodičoch alebo poskytnúť informácie, ktorými disponujú, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Túto povinnosť majú vždy, ak to vyžaduje ochrana života a zdravia dieťaťa.” Centrum v tejto súvislosti jasne navrhuje zmenu danej právnej úpravy tak, aby prístup dieťaťa k informáciám o svojom biologickom pôvode nezávisel od úvahy osvojiteľov, nakoľko ide o právo dieťaťa garantované medzinárodnými dohovormi.

Poznanie vlastnej minulosti, rodičov a pôvodu je súčasťou identity dieťaťa a každého človeka. Ide o psychickú potrebu mať ucelenú predstavu o svojej totožnosti, ktorá zahŕňa kompletnú osobnú alebo

aspoň čiastočnú rodinnú históriu. Dôraz na potrebu osvojených detí a dospelých pátrať po vlastných biologických koreňoch je čoraz väčší. Táto všeobecná ľudská potreba je tiež podporená aj v čl. 7 a 8 dohovoru o právach dieťaťa, kde je zaistené právo dieťaťa na meno, štátnu príslušnosť, poznať svojich rodičov a právo na zachovanie totožnosti vrátane mena a rodinných vzťahov. Dohovor v čl. 30 uvádza, že zmluvný štát zaistí ochranu základných informácií o pôvode dieťaťa a umožní dieťaťu alebo jeho zástupcovi k nim prístup, a to v rozsahu zákonov daného štátu.

Centrum v týchto prípadoch úzko spolupracuje s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré poskytuje potrebnú súčinnosť a v spolupráci s určenými úradmi prípadne s príslušnými centrami pre deti a rodiny zabezpečí požadované informácie v rozsahu svojich možností a kompetencií.

Skúsenosť Centra v posledných rokoch poukazuje na zvyšujúci sa počet žiadostí o spoluprácu pri pátraní po biologických koreňoch dieťaťa. Tento rastúci trend môže byť spôsobený zvyšujúcou sa informovanosťou adoptívnych rodičov o potrebách dieťaťa mať vlastnú identitu ako aj globálne napredujúcimi postadopčnými službami vo svete. Najčastejšie sa na Centrum obracajú osvojenci (maloletí zastúpení zákonným zástupcom, maloletí nezastúpení, resp. plnoletí) alebo biologickí súrodenci osvojenca so žiadosťou o:

- prístup k svojej zložke
- aktuálne informácie o biologickej rodine, fotografie
- cestovanie do krajiny pôvodu (návšteva CDR, pestúnskej rodiny a pod.)
- písomný kontakt s biologickou rodinou (najčastejšie matkou a súrodencami)
- stretnutie s biologickou rodinou

Slovenská republika je v procese vytvárania systému poskytovania postadopčnej podpory. V rámci medzištátnych osvojení je Centrum práve tým miestom, ktoré proces koordinuje a kde sa zhromažďujú všetky potrebné informácie (spisová dokumentácia, kontakty na partnerské orgány a pod.). Z tohto hľadiska je Centrum kontaktným miestom pre osvojencov zo Slovenskej republiky a aktuálne žijúce v zahraničí.

Centrum vníma dôležitosť problematiky pátrania po biologických koreňoch a tak oslovilo partnerské orgány v zahraničí so žiadosťou o zdieľanie právnej úpravy a skúseností s pátraním po biologických koreňoch v ich krajine za účelom skvalitnenia postupov pri pátraní po biologických koreňoch. Zároveň tiež robilo rešerš dostupných informácií zdieľaných prostredníctvom ISS (International Social Service), kde rôzne krajiny zdieľali ich postupy a legislatívne predpisy v oblasti pátrania po biologických koreňoch. Legislatívne predpisy a postupy sa v krajinách líšia a majú rôzne pohľady na uchovávanie, poskytovanie a podmienky k prístupu k informáciám. Z dostupných informácií vyplynulo nasledovné:

- potreba úpravy registratúrnych poriadkov za účelom dostatočne dlhej doby archivácie informácií (Centrum, určený úrad, resp. orgán SPO, súd, matrika)
- otázka povinnosti osvojiteľov oboznámiť dieťa so skutočnosťou, že bolo osvojené
- otázka vekových limitov, kedy by osvojenec mohol pátrať po svojich biologických koreňoch aj bez súhlasu osvojiteľov
- otázka vybavenia požiadavky plnoletého osvojenca
- otázka rozsahu, formy a spôsobu sprístupňovania informácií vrátane dohľadávania aktuálnych informácií (potreba získania súhlasov zainteresovaných so zdieľaním informácií).

2.5 Spolupráca s jednotlivými štátmi

2.5.1 Spolupráca vo veciach vymáhania výživného, medzinárodných únosov detí a vo veciach rodičovských práv a povinností

Centrum vo veciach cezhraničného vymáhania výživného, medzinárodných únosov detí, práva styku a spolupráce vo veciach rodičovských práv a povinností spolupracuje so všetkými členskými štátmi Európskej únie a ostatnými signatárskymi štátmi príslušných dohovorov. Centrum má najčastejšiu, resp. najužšiu spoluprácu s nasledovnými štátmi:

- **Česká republika:**

Agenda vymáhania výživného vo vzťahu k Českej republike tvorí najpočetnejšiu oblasť agendy Centra, pričom výrazne prevažuje agenda vymáhania výživného od povinných osôb žijúcich v Českej republike pre oprávnené osoby žijúce v Slovenskej republike. Spolupráca s Českým ústredným orgánom (Úrad pro mezinárodněprávní ochranu dětí) vo veciach vymáhania výživného je veľmi dobrá, na dožiadania reaguje v primeraných lehotách. Dôvodom prípadného neúspechu pri vymáhaní výživného je najmä celková platobná neschopnosť povinných alebo často nemožnosť zistiť pobyt alebo akékoľvek informácie o pohybe povinného na území Českej republiky. Občania Európskej únie majú slobodu pohybu po celej únii a nemajú povinnosť sa v Českej republike prihlasovať k pobytu. Mnohí povinní sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky, v Českej republike sa zdržiavajú bez akejkoľvek registrácie a vypátranie ich skutočného pobytu v Českej republike je náročné.

Čo sa týka medzinárodných únosov detí, vo vzťahu medzi Českou a Slovenskou republikou je pomerne častá prax, že sa rodičia obracajú priamo na príslušný súd s návrhom na vrátenie dieťaťa bez toho, aby žiadosť postúpili do druhého štátu prostredníctvom ústredných orgánov. V prípadoch, keď sa žiadatelia obrátia na ústredné orgány možno spoluprácu ústredných orgánov hodnotiť ako veľmi dobrú. Postup českého ústredného orgánu vo veciach neoprávneného premiestnenia dieťaťa alebo neoprávneného zadržovania a práve styku je obdobný ako postup Centra. Niekoľko prípadov sa vyrieši dohodou rodičov či už dobrovoľným vrátením dieťaťa alebo tým, že sa „opustený“ rodič s premiestnením dieťaťa zmieri a sústreďí sa na nastavenie styku s dieťaťom. Český ústredný orgán ponúka v prípadoch, keď je dieťa premiestnené z územia Slovenskej republiky na územie Českej republiky možnosť tzv. facilitovaného rozhovoru. Zásadným rozdielom je, že český ústredný orgán vystupuje v návratových konaniach ako kolízny opatrovník dieťaťa.

V prípadoch cezhraničnej výmeny informácií a ostatnej spolupráce v oblasti rodičovských práv a povinností je spolupráca tiež na dobrej úrovni, komunikácia v jednotlivých prípadoch prebieha v primeraných lehotách.

- **Rakúsko:**

Spolupráca s rakúskym ústredným orgánom vo veciach výživného bola aj v roku 2025 na vyhovujúcej úrovni. Na požiadavky Centra reagujú väčšinou adekvátne, avšak nie vždy v primeranom čase, je nutné ich urgovať. Odlišné štandardných postupov Centra je, že oprávnených pri vymáhaní výživného zastupujú, v rámci ich bezplatnej právnej pomoci, advokáti z MAG11 a Centrum vo väčšine prípadov komunikuje priamo s konkrétnymi advokátmi. Postupy a spôsob komunikácie jednotlivých advokátov zvykne byť odlišný, čo zvykne spôsobovať prípadné nedorozumenia v sprostredkovaní informácií. Naďalej sa zvyšuje počet návrhov o vymáhanie poskytnutého zálohového výživného, kedy vymáhajú dlžné výživné rakúske sociálne úrady najneskôr do 18 roku veku dieťaťa. Po nadobudnutí plnoletosti sa toto zastupovanie končí a výživné má byť naďalej vyplácané priamo oprávnenému a vymáhanie dlhu preberá súd. Keďže tento prechod nie je Centru nijako oznamovaný, zvykne byť náročnejšie dopátrať sa ku kontaktu, a spisovej značky príslušného súdu.

Čo sa týka spolupráce v únosových prípadoch, rakúsky ústredný orgán reaguje na žiadosti v rámci primeranej lehoty, a to, priamym postúpením návrhu na príslušný súd, ktorý vo veci rozhodne. Postup rakúskych súdov v návratových konaniach je obdobný ako u nás. Pokiaľ žiadateľ

preukáže slabšie majetkové pomery, je mu počas súdneho konania poskytnutá bezplatná právna pomoc. Vo väčšine prípadov informuje rakúsky ústredný orgán Centrum priebežne, keď je zo strany Centra potrebné dožadovať si informácie, ústredný orgán reaguje v priebehu 2-3 dní.

Rovnako uspokojujúco je možné hodnotiť aj spoluprácu s rakúskym ústredným orgánom vo veciach prešetrovania pomerov a odoberania detí. Žiadosti vybavujú v stanovenej 3-mesačnej lehote, pokiaľ ide o urgentné žiadosti vedia ich vybaviť aj do týždňa. Snažia sa byť v týchto veciach veľmi nápomocní a na naše doplňujúce otázky reagujú promptne. Naďalej sa však hromadia žiadosti o prešetrenie pomerov z ich strany, ktoré zvyknú podávať neformálne rakúski sociálni pracovníci buď priamo Centru alebo prostredníctvom slovenského veľvyslanectva vo Viedni, čo nekorešponduje s postupom v zmysle v zmysle Nariadenia Brusel IIb alebo Dohovoru o ochrane detí. Za účelom zefektívnenia spolupráce sa v roku 2025 zorganizovalo stretnutie ústredných orgánov za účasti rakúskych sociálnych orgánov.

- **Spolková republika Nemecko:**

Agenda vymáhania výživného zo Spolkovej republiky Nemecko stále patrí medzi frekventovanú agendu Centa. Efektivita vymáhania výživného je pomerne vysoká, až na prípady, kde nemá povinný dostatočný príjem. Vo všetkých nových prípadoch spolupracuje Centrum priamo s nemeckým ústredným orgánom (Bundesamt für Justiz), v niekoľkých starších prípadoch stále pokračuje, prípadne sa dokončuje, spolupráca s Nemeckým inštitútom. V týchto ojedinelých prípadoch si za služby účtuje Nemecký inštitút 10 % z vymožennej sumy výživného. Vo všetkých ostatných prípadoch je vymáhanie bezodplatné.

Spolupráca s oboma orgánmi je pružná a bezproblémová. Nemecký ústredný orgán trvá na používaní nemeckého jazyka pri komunikácii a často požaduje opravu výpisov súdnych rozhodnutí, tak aby zodpovedali predstave nemeckých úradov. Zo strany nemeckého ústredného orgánu často nad rámec nariadenia žiadané ďalšie dokumenty od súdu (doručenky, protokoly z rokovania, doklady o otcovstve). Je častejšie dávaná prednosť výzvam povinnému na dobrovoľnú úhradu pred rýchlym začatím výkonu rozhodnutia. Vo viacerých prípadoch v roku 2025 povinný v Spolkovej republike inicioval insolvenčné konanie. V týchto prípadoch treba upozorniť žiadateľov, že môže prísť k zániku ich starších pohľadávok na výživné, pretože tieto nie sú v Nemecku vyňaté z insolvenčného konania.

Spolupráca s nemeckým ústredným orgánom je v prípadoch únosov a styku s dieťaťom na veľmi dobrej úrovni. Komunikácia je veľmi rýchla a bezproblémová. V prípade únosov zo Spolkovej republiky Nemecko na územie Slovenskej republiky sa vyskytuje problém z výkonom rozhodnutia a návratom maloletého dieťaťa na územie krajiny obvyklého pobytu. Rodičovi, ktorý požaduje návrat dieťaťa, sa poskytuje významná pomoc aj počas konania, a to priznaním bezplatnej právnej pomoci pre súdne konanie (v závislosti od majetkových pomerov žiadateľa). Zo strany nemeckého ústredného orgánu je snaha, aby konanie pred súdom sa začalo čo najrýchlejšie. Ústredný orgán informuje promptne aj o nariadenom pojednávaní a jeho výsledku. V prípade otázok všetko ochotne vysvetlí. Zároveň požaduje informácie o stave konania na slovenskom súde.

Spolupráca v oblasti rodičovských práv a povinností je na veľmi dobrej úrovni, komunikácia v jednotlivých prípadoch prebieha v primeraných lehotách, zriedkavo sa vyskytne dlhšia lehota vybavenia.

- **Spojené štáty americké:**

Spolupráca s americkými partnerskými orgánmi v oblasti vymáhania výživného je v porovnaní s inými štátmi i naďalej pomerne úspešná. V súvislosti s odchádzajúcimi žiadosťami o vymáhanie výživného je negatívom dlhšia čakacia doba na prijatie žiadosti či akejkoľvek odpovede. Hlavným dôvodom dlhšej čakacej doby na prijatie či obdržanie odpovede sa javí fakt, že americké partnerské orgány poväčšine prioritne komunikujú prostredníctvom listinnej pošty a nie emailovej komunikácie ako je tomu v iných krajinách. V posledných mesiacoch sme obdržali viac emailov ako tomu bolo v minulosti, čo svedčí o tom, že americké partnerské orgány sa snažia viac komunikovať elektronicky. Od januára 2024 úspešne funguje systém CAP, ktorý sa nám v spolupráci s niektorými americkými partnerskými orgánmi podarilo zaviesť. CAP je elektronický systém, ktorý predstavuje zasielanie platieb elektronicky na účet nášho Centra v pravidelných intervaloch. Vychádzajúc zo štatistických údajov sa Centru prostredníctvom tohto systému podarilo za rok 2025 vymôcť 298 platieb výživného v celkovej

výške 45 259,20 EUR, čo predstavuje úsporu na poplatkoch za preplácanie šekov vo výške 8 940 EUR (30 EUR / šek). Treba poznamenať, že nie všetky štáty prešli na tento systém zasielania platieb. So zvyšnými štátmi, ktoré nie sú súčasťou elektronického systému CAP, sme sa dohodli na zasielaní platieb na účet Centra, nakoľko slovenské banky od júna 2024 už neakceptujú šeky na preplatenie. Najčastejšie americké partnerské orgány, s ktorými prichádzame do kontaktu sú: Kalifornia, Florida, New York, Illinois či Georgia.

Čo sa týka spolupráce amerického ústredného orgánu v oblasti únosov, treba povedať, že žiadosti o návrat sú spracovávané pomerne promptne. V každom jednotlivom návratovom konaní, ktoré prebieha v USA je žiadateľovi pridelený advokát. V prípade, ak žiadateľ splní podmienky na získanie bezplatnej právnej pomoci, je oslobodený od akýchkoľvek poplatkov súvisiacich s predmetným návratovým konaním. V súčasnosti neexistuje žiadny medzinárodný dohovor, na podklade ktorého by bolo možné so Spojenými štátmi americkými spolupracovať v oblasti rodičovských práv a povinností a na základe ktorého by sa dali vykonať opatrenia v súvislosti s prešetrovaním sociálnych a rodinných pomerov maloletých v Spojených štátoch amerických pre potreby konania v Slovenskej republike alebo naopak.

V súčasnosti neexistuje žiadny medzinárodný dohovor, na podklade ktorého by bolo možné so Spojenými štátmi americkými spolupracovať v oblasti rodičovských práv a povinností a na základe ktorého by sa dali vykonať opatrenia v súvislosti s prešetrovaním sociálnych a rodinných pomerov maloletých v Spojených štátoch amerických pre potreby konania v Slovenskej republike alebo naopak.

- **Maďarsko:**

Spolupráca s maďarským ústredným orgánom vo veciach vymáhania výživného je výborná, rýchla a efektívna. Vymôžené výživné (na rozdiel od väčšiny ostatných krajín) nie je zasielané prostredníctvom ústredných orgánov, nakoľko Maďarský ústredný orgán platby výživného neprijíma. Výživné je zasielané exekútorickým úradom v Maďarsku priamo žiadateľovi v Slovenskej republike. Rovnako aj v prípadoch, keď sa povinný nachádza na území Slovenskej republiky a oprávnený v Maďarsku, maďarský ústredný orgán požaduje, aby bolo výživné zasielané priamo oprávnenému. Jednotliví maďarskí exekútori často preferujú priamu komunikáciu so žiadateľom, a preto ich kontaktujú priamo (nie prostredníctvom nášho Centra). Spolupráca v ostatných oblastiach (únosy a rodičovské práva a povinnosti) je takisto bezproblémová a promptná.

- **Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska:**

Komunikácia britských partnerských orgánov vo veciach výživného je pomerne strohá a väčšinou bezproblémová, až na zasielanie nových žiadostí o vymáhanie výživného, kedy sú veľmi prísni na správne doručenie požadovaných dokumentov v nimi stanovených lehotách. Vo všeobecnosti však v starších konaniach o vymáhanie výživného sú dlhé čakacie lehoty na odpoveď, často odpisujú nepravidelne, a preto je ich potrebné v súrnych prípadoch viac urgovať. Špecifikom konania je, že vo veci výkonu rozhodnutia prebieha v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska súdne konanie (pojednávanie), na ktorom súd zisťuje aktuálne majetkové pomery a možnosti povinného. Na základe výsledkov zisťovania zaviazne povinného platiť určitú sumu, ktorá môže byť odlišná od sumy výživného stanovená pôvodným rozhodnutím. Z uvedeného dôvodu je možné, že bude partnerskými orgánmi mesačne vymáhaná suma nižšia ako suma stanovená rozhodnutím (napr. slovenského súdu), ktoré žiadateľ žiada vykonať. Treba podotknúť, že vykonávacie konanie prebieha podľa právneho poriadku štátu výkonu, a preto je potrebné tento postup akceptovať.

V konaniach únosových je aj naďalej agenda spracovávaná zo strany všetkých troch britských ústredných orgánov (Anglicko a Wales, Škótsko a Severné Írsko) veľmi rýchlo, pružne a efektívne. Žiadateľom o vrátenie detí je britským súdom vždy menovaný právny zástupca, ktorý s klientom komunikuje priamo, a to často prostredníctvom tlmočníka.

Vo veciach rodičovských práv a povinností je komunikácia bezproblémová. Občas sa však stáva, že sú postúpené informácie o maloletých deťoch a ich rodine neúplne alebo nepresné a je potrebné ich následné doplnenie zo strany britského ústredného orgánu alebo príslušných miestnych sociálnych orgánov.

- **Ukrajina:**

Spolupráca s ukrajinským ústredným orgánom v oblasti výživného je dlhodobou problematikou. Ukrajinský orgán na elektronickú komunikáciu neodpovedá, vyžaduje všetku komunikáciu v listinnej podobe. Čakacie doby na odpoveď sú neprimerane dlhé. Úspešnosť vymáhania výživného z Ukrajiny je veľmi nízka.

V oblasti medzinárodných únosov detí bola spolupráca o poznanie lepšia. Ukrajinský orgán reagoval na požiadavky Centra promptne.

2.5.2 Spolupráca oblasti medzištátnych osvojení

Centrum je zmluvnou stranou bilaterálnych dohôd, tzv. protokolov o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach / memoránd o porozumení, ktoré sú podpísané medzi ústrednými orgánmi štátu pôvodu a prijímajúceho štátu podľa článku 6 Dohovoru o osvojeniach. V zmysle platných protokolov v roku 2025 prebiehala aktívna spolupráca medzi Centrom a:

2.5.2.1 Aktuálna spolupráca

- **Francúzska republika**, ktorej ústredný orgán podľa čl. 6 Dohovoru je Mission de l'Adoption Internationale, Ministère des Affaires Étrangères et Européennes a pre spoluprácu so Slovenskou republikou v oblasti medzištátnych osvojení bola akreditovaná súkromná agentúra Destinées. Vzhľadom na zmenu akreditovanej agentúry vo Francúzsku, Centrum navrhlo aktualizovať protokol o spolupráci. V novembri 2025 boli Centru doručené komentáre k navrhovanej aktualizácii protokolu o spolupráci. Aktualizácia protokolu nebola v roku 2025 sfinalizovaná;
- **Sanmarínska republika**, ktorej ústredný orgán podľa čl. 6 Dohovoru je The Secretariat of State for Foreign Affairs. Spolupráca so sanmarínskym ústredným orgánom bola v roku 2025 veľmi dobrá, ústredný orgán reaguje pružne a v primeraných lehotách. V novembri 2025 prebehlo online školenie ohľadom aktualizovaného dotazníka pre žiadateľov, pre odborníkov z ústredného orgánu San Marína, ktorí pracujú so žiadateľmi v rámci prípravy. Ústredný orgán San Marína aktívne spolupracuje na pravidelnom zlepšovaní vzájomnej spolupráce;
- **Andorrské kniežatstvo**, ktorého ústredný orgán podľa čl. 6 Dohovoru je Serveid' Adopcions Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Andorrský ústredný orgán v roku 2025 poskytoval Centru vyžadovanú súčinnosť riadne a promptne.
- **Maltská republika**, ktorej ústredný orgán podľa čl. 6 Dohovoru je Social Care Standards Authority, a pre spoluprácu so Slovenskou republikou v oblasti medzištátnych osvojení bola akreditovaná štátna agentúra Foundation for Social Welfare Services. Spolupráca s vyššie uvedenými subjektami je stále na výbornej úrovni. Maltský ústredný orgán sa aktívne zaujíma o možnosti zlepšenia spolupráce v oblasti medzištátnych osvojení a za týmto účelom s Centrom pravidelne komunikuje. Akreditovaná agentúra organizuje na Malte stretnutia detí osvojených medzištátne, vytvára im priestor na zdieľanie svojich zážitkov a pocitov.
- **Monacké kniežactvo**, ktorého ústredným orgánom podľa čl. 6 Dohovoru je la Direction des Services Judiciaires. Spolupráca s monackým ústredným orgánom bola v roku 2025 bezproblémová. V lete roku 2025 sa uskutočnilo online stretnutie, keďže v Monackom ústrednom orgáne došlo k personálnym zmenám. Monacký ústredný orgán bol informovaný o celom procese medzištátneho osvojenia ako aj o všetkých postupoch a požiadavkách slovenských orgánov;
- **Portugalská republika**, ktorej ústredný orgán podľa čl. 6 Dohovoru je Instituto da Sguranca Social;
- **Belgické kráľovstvo**, ktorého ústredným orgánom pre nemecky hovoriaci región Belgického kráľovstva podľa čl. 6 Dohovoru je Vlaams Centrum voor Adoptie, a pre spoluprácu so Slovenskou republikou v oblasti medzištátnych osvojení bola akreditovaná súkromná agentúra Ray of Hope. Spolupráca bola bez problémov;
- **Talianska republika**, ktorej ústredný orgán podľa čl. 6 Dohovoru je Commissione per le Adozioni Internazionali, a pre spoluprácu so Slovenskou republikou v oblasti medzištátnych

osvojení boli akreditované súkromné agentúry Servizio Regionale Adozioni Internazionali a Associazione Solidarieta' Adozioni Onlus. Spolupráca s talianskym ústredným orgánom a akreditovanými agentúrami bola v roku 2025 veľmi dobrá, partnerské subjekty reagujú pružne a v primeraných lehotách. Partnerské orgány aktívne komunikujú za účelom informovania sa o aktuálnych otázkach medzištátnych osvojení a za účelom zabezpečeniu riadneho plnenia všetkých povinností vyplývajúcich z uzatvoreného protokolu o spolupráci

- **Luxemburské veľkovojsvodstvo**, ktorého ústredný orgán podľa čl. 6 Dohovoru je Ministère de l'Education nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse, Département Enfance et Jeunesse, Autorité centrale en matière d'adoption internationale a agentúra pre spoluprácu v oblasti medzištátnych osvojení je štátna agentúra „Service d'adoption de la Croix-Rouge luxembourgeoise” („Adopčný servis luxemburského červeného kríža“).

2.5.2.2 Neaktívna spolupráca

Krajiny, s ktorými neprebíha aktívna spolupráca, ale naďalej sa spolupracuje v oblasti postadočnej starostlivosti sú:

- Holandské kráľovstvo, ktorého ústredným orgánom podľa čl. 6 Dohovoru je Ministry of Justice and Security, Central Authority International Children's Issues.
- Švédske kráľovstvo, konkrétne s akreditovanou adopčnou agentúrou Barnen framfört allt – adoptioner.

3. Organizačné zabezpečenie a hospodárenie Centra

3.1 Organizačné zabezpečenie

Podľa Organizačného poriadku účinného od 1. októbra 2021 sú organizačnými útvarmi v Centre oddelenie právnych služieb a psychologického poradenstva a oddelenie ekonomiky a administratívy. Za chod a riadenie Centra zodpovedá riaditeľ Centra. Obe oddelenia patria pod priame riadenie riaditeľa Centra.

1. Oddelenie právnych služieb a psychologického poradenstva sa zaoberá agendou:
 - a) vymáhania výživného,
 - b) medzinárodných únosov,
 - c) práva styku,
 - d) medzištátnych osvojení,
 - e) sociálnou a psychologicko – poradenskou činnosťou.
2. Oddelenie ekonomiky a administratívy vykonáva hospodársku a ekonomickú činnosť Centra, plní činnosti podateľne a registratúry, vedie účtovnú, personálnu a mzdovú agendu.

3.2 Hospodárenie

Centrum je rozpočtová organizácia, ktorá je napojená na štátny rozpočet Slovenskej republiky prostredníctvom rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Centrum hospodári samostatne, podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré mu určí zriaďovateľ – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Alokovaný rozpočet organizácie a rozpočet podľa programov

Kód	Názov	Výdavky
	Rozpočet celkový alokovaný	770 683,00 EUR
07E	Tvorba a implementácia politík	758 779,00 EUR
07E04	Výkon štátnej správy na úseku sociálnych vecí, rodiny, práce a zamestnanosti	758 779,00 EUR
07E0402	Ostatná štátna správa	758 779,00 EUR
0EK0H	Informačné technológie, softvér a licencie	11 904,00 EUR
07EK0H01	Systemy vnútornej správy	0,00 EUR
07EK0H03	Podporná infraštruktúra	11 904,00 EUR

Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Celkové výdavky centra k 31.12.2025 boli **768 303,57 EUR**.

- Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)
Celkový objem mzdových prostriedkov bol vyčerpaný vo výške 474 037,00 EUR k celkovému rozpočtu miezd pri priemernom evidenčnom počte zamestnancov vo fyzických osobách k 31.12.2025 v počte 16.
- Poistné a príspevok do poisťovni (620)
Rozpočtové položky poistného a príspevku zamestnávateľa do zdravotných poisťovní a Sociálnej poisťovne bola k 31.12.2025 čerpaná vo výške 182 614,69. Čerpanie na týchto

rozpočtových položkách tvoria zákonné odvody zamestnávateľa z miezd štátnych zamestnancov a odvody príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie.

- Tovary a služby (630)
Rozpočtové položky tovarov a služieb boli čerpané vo výške 78 966,06 EUR..
- Bežné transfery (640)
Rozpočtové položky tovarov a služieb boli čerpané vo výške 26 781,82 EUR..

Detailné čerpanie rozpočtu podľa jednotlivých podpoložiek ekonomickej klasifikácie:

- Energie, voda a komunikácie (EK632)
Čerpanie v tejto rozpočtovej klasifikácii bolo vo výške 15 275,79 EUR. Najvyššie čerpanie bolo z rozpočtovej položky Energie 632001 – 9 512,32 EUR
- Materiál (EK633)
Výdavky v tejto rozpočtovej klasifikácii boli vo výške 6 706,21 EUR. Najväčšiu finančnú čiastku tvorí rozpočtová položka na nákup výpočtovej techniky v sume 5 097,00 EUR
- Rutinná a štandardná údržba (635)
K 31.12.2025 boli v tejto ekonomickej klasifikácii čerpané rozpočtové prostriedky vo výške 6 723,19 EUR.
- Náklady za prenájom (636)
Čerpané rozpočtové prostriedky za prenájom poštového priečinku vo výške 150,00 EUR.
- Služby (637)
Celkové plnenie v tejto rozpočtovej klasifikácii vo finančnom vyjadrení je vo výške 46 257,75 EUR.
- Bežné transfery (640)
Celkové výdavky na bežné transfery boli čerpané vo výške 26 781,82,18 EUR.

Výdavky hradené z európskych prostriedkov a spolufinancovania k nim

V roku 2025 neboli hradené žiadne výdavky z európskych prostriedkov.

V roku 2025 Centrum zabezpečovalo zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov formou štrnástich odborných seminárov, špecializovaných kurzov a školení a vzdelávania v anglickom jazyku a nemeckom jazyku prostredníctvom jazykových kurzov. Zamestnanci taktiež absolvovali vzdelávacie aktivity v rámci osobnostného rozvoja a získavanie manažérskych zručností.

V roku 2025 sa uskutočnilo deväť zahraničných služobných ciest:

- Brusel, Belgicko: 26.1. - 28.1.2025 - účasť na medzinárodnej konferencii – výročnom zasadaní Európskej justičnej siete
- Brno, Česká republika: 4.2. – 5.2.2025 za účelom posilnenia spolupráce partnerských orgánov a zdieľania osvedčených postupov spoločnej agendy (výživné, únosy, rodičovské práva).
- Brno, Česká republika: 18.2.2025 - získanie poznatkov vo veciach hľadania biologických koreňov, pred-adopčnej prípravy žiadateľov a procesu medzištátneho osvojenia z pohľadu prijímajúceho štátu.
- Pozlovice – Luhačovice, Česká republika: 24.4. – 25.4.2025 - účasť zamestnanca, ktorý je členom 5. podskupiny „Česko-slovenskej pracovnej skupiny pre otázky práce, sociálnych vecí“ a to pre otázky maloletých detí s cezhraničným rozmerom.
- Viedeň, Rakúsko: 6.5. – 7.5.2025 - účasť na medzinárodnej konferencii – zasadaní Európskej justičnej siete
- Varšava, Poľsko: 14.5. – 15.5.2025 - na základe pozvánky poľského predsedníctva EÚ, sa vyslaný zamestnanec zúčastnil seminára „Cross-border cooperation in family matters“ so zameraním na cezhraničnú spoluprácu v rodinných veciach v rámci EÚ a taktiež riešenie únosov maloletých do krajín, ktoré nie sú zmluvnými štátmi Haagskeho dohovoru a využitie mediácie pri riešení únosov a ochrane práv detí v medzinárodných sporoch

- Varšava, Poľsko: 16.6. – 19.6.2025 - účasť na medzinárodnej konferencii – 101. zasadaní Európskej justičnej siete
- Brno, Česká republika: 10.11. – 12.11.2025 – Central Authorities Meeting – konferencia – spolupráca medzi ústrednými orgánmi, zdieľanie postupov v agende
- Brusel, Belgicko: 3.12. – 5.12.2025 - účasť na medzinárodnej konferencii – 103. zasadaní Európskej justičnej siete

Výdavky na deväť zahraničných služobných ciest boli čerpané vo výške: 1 903,01 €.

V priebehu roka sa Centrum pripravovalo na migráciu zo súčasného účtovného systému SAP do Centrálného ekonomického systému (ďalej len „CES“). CES je informačný systém verejnej správy, ktorý slúži na spracúvanie údajov a na riadne a efektívne vykonávanie procesov a činností na výkon vnútorných riadiacich procesov a organizačných procesov a s nimi súvisiacich činností pri evidencii a realizácii rozpočtu, vedení účtovníctva a výkazníctve, evidencii a správe majetku a riadení ľudských zdrojov. Cieľom CES-u je zjednotiť ekonomické systémy štátnych orgánov za účelom konsolidácie účtovných výkazov, závierok, personalistiky a pod. CES zahŕňa navzájom integrované moduly alebo funkcionality pre evidenciu účtovníctva, realizáciu rozpočtu, správu majetku a materiálového manažmentu, personalistiku a mzdy, výkazníctvo a integrácie na interné a externé informačné systémy. Samotná príprava migrácie spočívala v testovaní migračných dát evidovaných v SAP za jednotlivé moduly, ich kontrola, konfigurácia potrebných nastavení pre korektnú migráciu a finálnu migráciu dát v decembri 2025 a post-migráciu v januári 2026. Prakticky prebehli tri testovacie kolá, kedy sa dáta zo SAP-u prostredníctvom migračných súborov nahrávali na migračný portál DataCentra, odosielali na test, následne sa vyhodnocovali, odstraňovali sa chyby, upravovali a opätovne testovali.

Migrácia vyžadovala aj kontrolu integrácií jednotlivých informačných systémov používaných v Centre na CES, či účasť na testovaní ich funkčnosti. Tento časovo aj technicky náročný proces migrácie, školení, osobnom participovaní na nastaveniach integrácie až do ostrej migrácie a post-migrácie zastrešovalo oddelenie ekonomiky a administratívy